

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
APRIL 8

LAIKS

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
E-mail: LaiksDSR@aol.com

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXIV Nr. 14 (6096)

2023. gada 8. aprīlis – 14. aprīlis

PRIECĪGAS LIELDIENAS!

Elza Ķezbere

SPOŽUMS DEBESĪS

Šis spožums debesīs – riets nava tas ne rīts. –
Jauns pavasaris nāk pa Putnu ceļu.
Nu šalc ik zars: es atkal lapās zeļu!
Briest asnos zeme: sējums piepildīts!

Kā ziedu tītenis ap visu maigums vīts.
Kad delnas kausā rasas lāsi smeļu,
Tur atspīd tas, pa Mīlestības ceļu
Kas nācis, sapņots, sveikts un sagaidīts,

Ap kapu akmeņiem, kas senas mokas sedz,
Dej tauriņi, zum zemes bites brūnas
Un zelta zalkšus puķu gultās redz.

Pār tumšām ēnām zvīlo laimes rūnas.
List saldums asinīs un lūpas min –
Vai skūpstīs tām pieskāries jeb medus šūnas...

Sirds tavas atnākšanas svētkus svin.

Lasītāju balsis

2. lpp.

Simt
sniegpulkstenīši
mākslinieci

3. lpp.

Numura
intervijā –
Linda Zālīte,
ALA Informācijas
nozares vadītāja

4. lpp.

Kultūras rosmes
Nujorkā un
Bostonā

5. lpp.

In Memoriam
Visvaldis
Nagobads

8. lpp.

Par latviešiem
un dzeršanu

13. lpp.

Visvalža Dzena
mantojums
turpinās

16. lpp.

Latvian newspaper

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
 Abonēšanas maksa ASV dollaros:
 3 mēn. US \$ 50.00
 6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Ķertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
 Tālr.: +371 67326761, faks: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.us
 mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna

mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
 Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāliem
 parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
 par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
 e-pasts: rigaven@aol.com

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dollaros.**

Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtīt pēc adreses

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759

e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avizi,
 lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
laikdsr@aol.com

www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dollaros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us/)

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
 6 mēnešiem ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
 7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00

6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00

6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00

6 mēneši \$150.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00

6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtināt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds:

Adrese:

zip:

Latvijas Kultūras ministrija
 Latvijas Kultūras ministrija

Ziņo Latvijas vēstniecība ASV

Bostonā, Masačūsetsas pavalstī 2023. gada 10.–11. maijā būs iespēja noformēt Latvijas pasi un/vai personas apliecību (eID karte).

Latvijas Republikas vēstniecība Amerikas Savienotajās Valstīs izziņo pārvietojamās pasu stacijas izbraukumu **2023. gada 10. maijā (trešdiena) un 11. maijā (ceturtdiena), Bostonā, Masačūsetsā.**

Dokumentu noformēšanas norises vieta:

Bostonas latviešu evaņģēliski luteriskā Trimdas Draudze

*58 Irving Street
 Brookline, MA 02445*

Pieteikšanās **līdz 21. aprīlim.**

Informācija un dokumenti, kas jāiesniedz, lai noformētu Latvijas pasi un /vai eID karte Bostonā atrodama Latvijas vēstniecības ASV mājaslapā <https://www2.mfa.gov.lv/usa>, sadaļā Konsulārā informācija →Konsulārie pakalpojumi →Informācija par pārvietojamo pasu darbstaciju.

Latvijas vēstniecības ASV Konsulārā nodaļa

E-pasts: consulate.usa@mfa.gov.lv

Iesaistīsimies arī mēs paši!

Laika nr. 11 izlasīju rakstu par

Valsts valodas centru. Būs jālasa vairākas reizes, jo viss ir samudināts pārgudros izskaidrojumos, prātojumos, neveiklos, sa-mocītos vārdu savārstījumos! Grūti lasit, kur vēl saprast, kas tur domāts. Tas viss atstāj tādu iespaidu, ka neviens nav īsti ieinteresēts par tīru, skaistu latviešu valodu. Kur nu vēl prasīt, lai kaut kas tiktu darīts lietas labā. Piedošanu, bet man ir *cemme* par visu to! Mūsu valoda un viss, kas saistīs ar to, man ir ļoti svarīgs un nozīmīgs.

Cīnīsimies vien tālāk! Neat-

laidīsimies!

Vēlos aicināt un lūgt mūsu latviešu valodniekus, zinātniekus, sabiedriskos darbiniekus, visus un ikvienu, nākt palīgā ar ieteikumiem un labojumiem, rakstot mūsu – diasporas laikrakstos. Tas arī celtu mūsu pašapziņu, raisītu interesu un atklātu mūsu valodas skaistumu un bagātību.

Mums ir daudz zinīgu cilvēku, valodas lietpratēju, no kuriem mēs varam mācīties, un ravēt laukā visāda veida valodas ne-zāles un tās nepiesavinātītes. Praktiski valodas labojumi ar

piemēriem ir efektīgs veids, kā uzlabot savu valodu, kā rakstos tā arī runā. Cīnīsim savu valodu, cīnīsim cits citu! Mūsu valoda esam mēs paši.

Mana vislielākā pateicība un atzinība redaktorei Ligai Kovtunai par to, ka viņa stāvējusi nomodā par mūsu valodu, ko-pusi to savās intervijās un uzrunās. Lai nepietrūkst spēka un uzņēmības turpināt iesākto rakstu seriju, kuņos atmaskotas iestādes, kam jāsargā valsts valoda, bet kas to nedara pēc labākās sirds-apziņas.

JĀNIS J. DIMANTS, Jr. M.D.

Atgriežoties pie publicētā

Par Ligitas Kovtunas rakstu “Kam mums valodas centrs?” (Nr.11)

Ak, mūsu mīļais un labais Dainu dieviņ, kad beidzot latviešu tauta (nevis nācija) pazaudeš savu mazvērtības kompleksu pret vāciešiem, krieviem un it sevišķi šodien – amerikāni! Visādas latviešu iestādes “piestrādā”, lai tā mūsu valoda tiktu mocīta un staipīta,

un sījāta caur birokratiskiem sietiem, tā lai nolemtu, kādai tai ir jābūt. Par vēlu, jo kamēr viss tas notiek un izglītotie gari sīvi cīnās par to, kuŗa organizācijas nodaļa ķems virsroku, tie, kam tas mazvērtības kompleks ir tas vislielākais, vai arī tie, kam ir ļoti svarīgi parādīt, ka viņi, lūk, prot runāt angļiski, it sevišķi *biznesmeņu* un tīrīgā valodā, jau sen ir visus latvīkos vārdus pārveidojuši tik pamatīgi, ka tie otrie, kas mūs skubina uzturēt to tīro latviešu valodu, paši neapzinās, ka viņu rakstītais jau sen ir pilns ar t.s. globalizēto *latanglu* vārdiem.

Protams, ikviena valoda ir dzīva un mainīs, tā piesavinās vārdus no citām valodām, visvairāk no tām, kuŗu runātāji ir kādreiz valdījuši pār viņu valstīm ar saviem kaŗaspēkiem. Tad arī drīz vien nepareizais paliks par pareizo un tīks ievietots vārdnīcās un gramatikas grāmatās – kā pareizs. Tas notiek

visur, katrā valstī, arī Amerikā, un tas notiks vai notiek arī Latvijā. Noteikt par valodu ir noteikt par varu.

Amerika, kas gan nekad nav iekarojusi Latviju, tiek latviešu tās godināta, pat gandrīz dievīnāta, ka, liekas, drīz vien katrs latviešu vārds būs amerikāniem pilnīgi saprotams un nebūs ne-kāda vajadzība tiem mācīties latviski. Mans sirsnīgs ieteikums – nesteigties ar tik lielu dedzību un sparu latviešu valodu lieki kropļot un nomērēt pirms tā nomirst dabīgā nāvē! Nepušķosim to ar latvisko tēlu svešvārdiem, tikai lai pierādītu, ka esam spējīgi to darīt. Piemērs? Vakar izlasīju: “(..) par ministra *principālo* nostāju kārtības likumu ievērošanā – Latvijas valsts tajā *konkrētajā* laikā nevarēja vēlēties labāku kandidātu šim postenim.” Kāpēc *principālo* nostāju un *konkrētajā* laikā? Kā būtu tikai ar nostāju? *Konkrētajā laikā?* Vai laiks ir arī *nekonkrēts?*

“... ir kāds *konkrēts* cilvēks. Vai tas ir ists cilvēks?” Vai kāds neīsts cilvēks? Bieži vien runā arī par *konkrētiem faktiem*. Kādi tad ir tie *nekonkrētie fakti*?

Esmu trimdas bērns, ar bēgļu nometnes nožēlojamī nepilnigu latviešu valodas izglītību, drīzak neizglītību. Kad ierados Ame-

riķā, biju pabeigusi tikai trešo klasi un pusi no ceturtās klases trimdas DP nometnē Vācijā. Visa mana pārējā valodas un cita izglītība tika apgūta Amerikā. Mana latviešu valoda ir nepie-tiekama, jo es negāju latviešu skolās arī Amerikā. Taču mūsu ģimenē māte un tēvs runāja skaistā un ļoti bagātīgā latviešu valodā, daudz lasīja, un arī es daudz lasīju jau no bērnības. Es labi redzu un saprotu to, ka latviešu valoda ir nonākusi to cilvēku varā, kam tā neinteresē, jo tā ir nepie-tiekama priekš Šī “globālā tīrīgā laikmeta.” Viņi to nemīl, un viņi to pārveido un sev piemēro savas parocibas vai slinkuma pēc, jo tas ir vieglāk, un, kā amerikāni teiku, “*quick and dirty does the trick.*” ļoti žēl.

Kā būtu, ja katrs cilvēks, kas vēlas izteikties latviešu valodā, vienalga kur, pirms savas tiek-smes lietot kādu “parocīgāku” vārdu, sev pajautātu – vai tad nav kāds latviešu vārds kas izteiktu to pašu tikpat labi, ja ne vēl labāk? Ja tāds ir, tad lieto to, ja nav, tad izpēti, kāpēc tāda nav, un ko tad darīt? Jā, tas gan prasītu piepūli, domāšanu, laiku un arī – mīlestību.

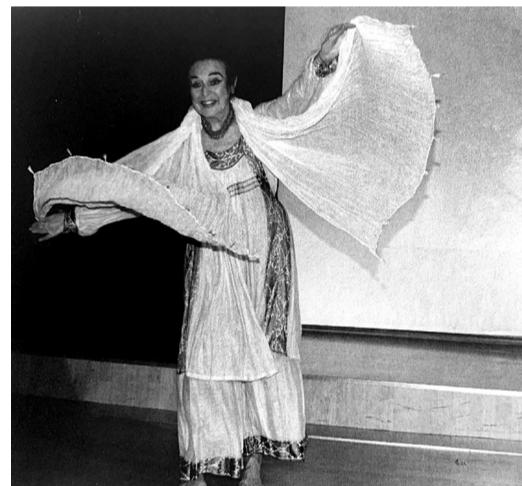
LELDE (PATVALDNIECE)
 GILMANE
 Portlandē, Oregonā

LĪGA BALODE

Mēs esam gandarīti, ka leģendārā dejotaja VIJA VĒTRA turpināja svinēt savu simto dzimšanas dienu mūsu skolā! Māksliniece mūs aizrāva ar savu možumu, dzīvesgudrību

un sirds siltumu. Svētki sākās ar 100 sniegpulkstenišiem mākslinieci, turpinājās ar mākslinieces tradicionālo Dejas rituālu, kuŗā katrs klātesošais apla vidū ar sveci rokās izdejoja

– Argentīna mani īpaši piešaista, tā patiešām ir valsts, kur es vienmēr esmu gribējusi aizbraukt, bet pagaidām vēl neesmu bijusi. Vai tev arī patik Argentīna?

savu sveicinājumu. Mēs kopā pateicāmies Žemei un Debesim par šo brīdi.

Katrs skolēns bija sagatavojis jautājumu sarunai ar mākslinieci. Te divu sarunu brīvs pārstāsts!

– Cienījamā māksliniec, jūs esat apceļojusi visu pasauli. Vai esat bijusi Argentīnā?

– Jā, mans mīlākais futbolists ir no Argentīnas.

– Māksliniec, kāpēc jūs dejojat?

– Ak, nu atbilde ir vienkārša – kad tu dejo, tu esi dzīvs! Vai tev arī patik dejot?

– Jā, man patik.

– Vai tu bieži dejo?

– Nē, jo es kādreiz esmu noguris.

– Pamēģini dejot tad, kad esi noguris, un tu redzēsi, kā deja tev dod spēku. Vai tu man apsolī, ka pamēģināsi?

Svētku kulminācija iekrāsojās mandalās. Tās tika veidotas Spēkam, Laimei, Saulei, Mēnesim, Kustībai, Dejai un Ticībai. Mandalu rituāls tika pabeigts ar mākslinieces gonga skaņām, un visas ziedlapīņas, lai tajās ievītās domas piepildītos, tika palaistas upes straumē – atdodot atpakaļ dabai.

Ak, jā, protams, bija arī pašceptā medus kūka!

// FOTO: Raksta autore un Vlijas Vētras personiskais archīvs

AIJA ZELTIŅA-KALNIŅA

26. marta pēcpusdienā Losandželosas Latviešu namā notika uz Sibīriju deportēto tautiešu piemiņas izstāde. Šī izstāde bija Losandželosas Latviešu skolas 9. klases skolēna Eduarda Zeltiņa-Kalniņa mācību projekts. Projekta piedalījās arī skolas absolvents Kārlis Kalvāns.

Piemiņas pēcpusdienā jaunieši pieminēja 1949. gada 25. marta Padomju savienības deportācijas un uz Sibīriju izvesto radinieku, jo īpaši bērnu un jauniešu traģiskos stāstus.

Eduarda Zeltiņa-Kalniņa stāsts bija par vectēva brālēna, piecpadsmītgāgā Daiņa Voldemāra dēla Kalniņa izsūtīšanu no Līvbērzes pagasta Upzemeiņu mājām. Kārlis Kalvāns pieminēja savu vecvecmāmiņu Veroniku Jani un viņas ģimeni, kuŗus izveda no Balvu novada Bērzpils pagasta Beļauskiem.

Piemiņas izstādes laikā apmeklētājiem bija iespēja noskatīties Okupācijas mūzeja Izglītības nodalas izveidotās īsfilmās "Through The Eyes Of A Child" un smilšu video par padomju deportācijām.

Eduarda Zeltiņa-Kalniņa un Kārlja Kalvāna projekta prezentācija // FOTO: Aija Zeltiņa-Kalniņa

Visjaunākie izstādes apmeklētāji ar aizrāvību klausījās Eduarda Zeltiņa-Kalniņa sagatavoto stāstu par drošsirdīgo četrpadsmītgādnieku Elmāru Heniņu, kuŗš slepeninofotografēja 1949. gada 25. marta izvešanu Skrundas stacijā

(“Kādas deportāciju dienas fotografiju stāsts Skrundā”, TV Skrunda).

Abi jaunieši izstādes apmeklētājiem palīdzēja uzmeklēt izvesto radinieku informāciju vizuālajā karte deportetiet.kartes.lv. Ar sirsniņiem un aizkustino-

šiem vārdiem Daugavas Vanagu pārstāvē Inguna Galviņa pieminēja Losandželosas Latviešu nama priekšnieku un lielu patriotu Aivaru Jerumani, kuŗš vairākkārt bija devies braucienos uz Sibīriju kopā ar režisoru Dzintru Geku un “Si-

birjas bērniem”.

Sirsniņš paldies Dzinrai Gekai un fondam “Sibīrijas bērni”, kā arī Okupācijas mūzejam par atsūtīto informāciju! Paldies Pēterim Brecko par sagatavotajiem uzskates materiāliem!

“Tas spēks, ko neredz pilienā...”

ALAs Informācijas nozares vadītāja Linda Zālīte intervijā Ligiti Kovtunai

Kā es iejutusies jaunajā amatā?

Kad 2022. gada oktobrī ALA 71. kongresa delegāti mani ievelēja ALA valdē vadīt Informācijas nozari, teikšu atklāti, tā īsti skaidri jau nemaz nezināju, uz ko tad esmu “parakstījusies”. Bija tāda nedrošības sajūta, kas tomēr vijas kopā ar drosmi. Līdzīgi jutos 2022. gada vasarā Kuldīgā, kad bridi pa tumšo Alekšupīti, – nekad nevari zināt, kam uzķāpsi virsū, jo ūdenim cauri nevar redzēt, taču sajūta ir aizraujoša un pilna ziņķāres. ALA gadījumā ziņķāribai papildus pievienojās apziņa, ka varu gan Amerikas latviešu sabiedrībai, gan Latvijai vēl kaut ko dot un būt noderiga.

Pa šiem mēnešiem esmu daudz mācījusies gan par apvienības darbības vēsturi, gan par to, kā tā funkcionē šodien. Sarunas pie manas ģimenes vakariņu galda noteikti ir stipri mainījušās. Nedrošības sajūta pamazām tiek izkliedēta. Esmu labāk iepazinusies ar pārējiem ALA valdes locekļiem; esam kopā pavadijuši jau trīs valdes sēdes klātienē un vairākas attālināti. Vislielāk patēcība un cieņa man jāizsaka vairākiem ALA biedrīgām, kuri ir bijuši ļoti atsaucīgi ar mani parunāt un iepazīties.

Kāda ir tava iepriekšējā sabiedriskā darba pieredze, darbošanās “latviešu lietās”?

Amerikā dzīvoju kopš 2002. gada. Nepagāja ne ilgs laiks, kad iesaistījos Nujorkas latviešu draudzes darbībā. Sākumā dziedāju Nujorkas latviešu korī. Nebija jau tālu viena no Nujorkas draudzes latviešu skolām – sāku tur palīdzēt mācīt ģeografiju. Tad vēlāk pievienojos Nujorkas draudzes Nudžersijas latviešu skolai, kur kopā ar Ilzi Kancāni nostrādāju par skolas pārzini apmēram deviņus gadus. Papildus arī mācīju ticības mācību jaunākajām klasēm, vēlāk sāku mācīt Latvijas vēsturi vecākajām klasēm. Vasarās dažus gadus vadīju Īkšķišu nometni Nujorkas draudzes īpašumā Katskīlos. Sanācis arī pat iemēģināt savas prasmes bērnu lugu uzvešanā – tapušas dažas Nudžersijas latviešu skolas Ziemassvētku lugas un viena Nujorkas gaidu un skautu luga pavisam nesen, 2019. gada ziemā.

Kur esi mācījusies, kādas ir tavas interesantākās un nozīmīgākās pieredzes šajā jomā?

Augstāko izglītību ieguvu šeit, Amerikā. Bakalaura gradu lingvistikā ieguvu Montclair State University. Tad pēc neilga pārtraukuma iestājos City University of New York, kur turpināju studēt valodniecību un studijas pabeidzu ar maģistra gradu.

Kad biju maza, man vienmēr interesēja redzēt pasaulli, uzzināt, kā cilvēki citur dzīvo. Viena no manām sapņu zemēm bija Amerika. Toreiz vēl nemāceju novērtēt Latviju un nacionālās piedeības vērtību. Gribēju tikt prom no Latvijas. Daudz par to domāju. Kad sapnis redzēt Ameriku piepildījās, tad ātri vien sapratu, kā ir dzīvot svešā zemē, svešā

kultūras un valodas vidē, – ikdienā gribējās tomēr būt starp savējiem. Jau pirmajās nedēļās ASV saku ilgoties pēc latviešu valodas un latvietības. Iepazīstot Amerikas latviešus un dzirdot viņu dzives stāstus, sapratu, cik nenovērtējama ir mana izcelme un ka man no tās aizbēgt ir neiespējami.

Nepārprotiet, man patīk dzīvot Amerikā; katrai vietai ir savi plusi un savi minusi, bet noteikti

diktē straujā ikdienas attīstība? Un visbeidzot man pašai vajadzēja izlemt bieži uzdotu jautājumu: “Ko tad es pati domāju par to mīkstināto r?” Atbilde nav vienkārša, izprotu tā gramatisko lomu un nozīmīgumu, izvērtēju arī šīs skaņas fonētisko būtību daudzu citu valodu kontekstā un mēģinu arī pieņemt, ka dzīvas valodas mainās.

ALAs gadumijas apsveikumā ar vienojošo virsrakstu “Būsim

Linda Zālīte: “Tagad, kad aptveru, cik īstenībā ļoti ALAs darbība ietekmē tieši manu personīgo dzīvi, sāku visu redzēt citādām acīm.

ALA ir pastāvējusi 71 gadu un ir iemantojusi labu reputāciju un augstu atpazīstamību latviešu sabiedrībā, un tas ir ALAs spēka avots, ko pastiprina cilvēku darbs. Viens pats latvietis nevar panākt to, ko var panākt, strādājot kopā – organizācijā ar savu pieredzi.

izmantoju jebkuļu iespēju, lai ikdienā būtu saistīta ar latvisko. Varbūt tieši caur valodniecības pasauli varēju tomēr atrast ceļu tuvāk latvietībai – vienmēr meklēju iespējas savos studiju darbos izmantot latviešu valodas pētījumus. Man paveicās ar profesori, jo viņai ļoti interesēja latviešu valodas pētītiecība. Viņa ar lielu interesu atbalstīja manu maģistra grada darbu – pētīcību par mums tik īpašo un tik daudz apspriesto mīkstināto r. Šī pētīcības darba ietvaros sanāca runāt ar daudziem cilvēkiem un uzklasīt viņu viedokļus, jo katram noteikti ir viedoklis par mīkstināto r latviešu valodā! Šī pieredze arī man lika dziļi pārdomāt latviešu valodu, tās vēsturisko gājumu, par to, kāpēc dažiem cilvēkiem ir grūtā pieņemt to, ka tikai mirušas valodas nemainās. Kā latviešiem atrast lidzvaru starp valodas tūrības saglabāšanu un pašu runātāju ieviestajām maiņām, kuŗas

kopā, jo Tu neesi viens!” rakstīts: “Nāciet paši, iesaistiet citus, un kopā turpināsim stiprināt mūsu latvietības pamatus!” Vai pulks papildinās, vai izjūti atsaucību, īpaši jaunākās paaudzes vidū?

Šim uzsaukumam ir iemesls – tas nav tālu jāmeklē! ALA darbības laikā jau sen izskan jautājums, kā piesaistīt jaunus biedrus, kā uzrunāt tā sauktos jauniebraucējus. Katrai ALA valdes komandai šai jomā ir bijuši gan savi panākumi, gan neizdošanās.

Par pašreizējās komandas panākumiem vai neizdošanos vēl grūti spriest, jo nav vēl pagājis pietiekami ilgs laiks. Tomēr ar pārliecību varu teikt, ka esmu nolēmusi – ALAs iekšējās informācijas mērķis – padarīt organizāciju redzamāku – ir sasniedzams, uzrunājot cilvēkus personīgi. Apvienība neapšaubāmi ir darijusi un dara daudz. Par to tiek arī uzrakstīts un publicēts, bet arvien vēl sastopam cilvēkus, kurī par

ALAs darbu neko daudz nezina vai nav dzirdējuši. Tas nozīmē, ka kaut kas tomēr ir traucējis sasniegt cilvēku ausis un sirdis. Atziņas, ka arī es agrāk par, pie mēram, ALAs politisko darbību interesējos maz. Vairāk sanāca sadarbīties ar izglītības vai kultūras nozarēm. Un tas bija, pateicoties manai iesaistei latviešu skolas darbā. Mana vīra ģimene vienmēr ir bijusi ļoti aktīva ASV latviešu sabiedrībā, daudz ko no viņiem biju dzirdējusi un iemācījusies par ALA.

Tagad, kad aptveru, cik īstenībā ļoti ALAs darbība ietekmē tieši manu personīgo dzīvi, sāku visu redzēt citādām acīm. Pie mēram, ALA ieguldīja milzīgi lielu darbu Latvijas uzņemšanā NATO, un šodien tas dod drošības garantiju manai ģimenei Latvijā. ALA neatlaicīgi aizstāv Latvijas drošības un ekonomiskās izaugsmes intereses, un ALA informācijas nozares uzdevums ir to pastāstīt personīgi katram ASV dzīvojošam latvietim.

ALA ir pastāvējusi 71 gadu un ir iemantojusi labu reputāciju un augstu atpazīstamību latviešu sabiedrībā, un tas ir ALAs spēka avots, ko pastiprina cilvēku darbs. Viens pats latvietis nevar panākt to, ko var panākt, strādājot kopā – organizācijā ar savu pieredzi.

Ar šo atziņu arī esmu iesākusies savu darbu apvienībā. Atsaucīgi ir bijuši daudzu ALAs biedrīgām, kuras ietekmē tieši manu personīgo dzīvi – gan trimdas pēcteči, gan nesenie iebraucēji. Par jauniešiem vēl grūti teikt – noteikti mēģinu arī viņu “kurbēs” iekāpt un atrast, kas ir viņu vajadzības, ko ALA var palīdzēt un kā viņi, savukārt, var atbalstīt apvienību. Šī abpusējā sadarbība prasa laiku un uzticību. Nācotne rādis, vai ALA var pierādīt saviem tautiešiem, ka senajam teicienam – kopībā ir spēks – tomēr ir liela taisnība.

Tavas autoritātes latviešu sabiedrisko darbinieku vidū?

Viens vai vairāki cilvēki uzreiz nenāk prātā. Ja cilvēks piedalās brīvprātīgā sabiedriskā darbā un aizstāv demokrātiskas vērtības, viņš, manuprāt, jau ir pelnījis atzinību. Es vairāk apbrīnoju un vērtēju dažādas cilvēku pieredzes un viņu domāšanu. Cilvēku attieksmē, vārdos, tonī parādās viss. Es apbrīnoju cilvēku pacietību, atsaucību un neatlaidību. Man patīk uzsklausīt cilvēkus, kuri spēj saredzēt situācijas reālitāti, bet vienlaikus var arī uzturēt optimismu, mieru un nezaudēt cīņas garu.

Ko jaunu esi apguvusi?

Darbs apvienībā man ir devis iespēju apgūt daudz pozitīvu mācību. Sākot jau ar ļoti sīku mainību, bet nozīmīgu secinājumu, ka tehnoloģiju apguvi nevar apstādināt ne uz mirkli, jo šodienas straujajā attīstībā var ātri atpalikt. Atgādinu to arī katram ALA biedram un cenšos viņiem palīdzēt turēties līdzi, piemēram, e-id karšu jaunumiem un iespējām. Esmu sākusi domāt, kādi varētu būt tehnoloģiju jaunumi nākamajām Saeimas vēlēšanām; kā ALA varētu saviem biedriem

palīdzēt tos saprast. Vārdu sakot – pievērst cilvēku uzmanību tā sauīcamajām digitālajām spējām, lai nav jāsūdzas, ka lietas ir par daudz sarežģītas, un tāpēc kāds labāk izvēlas nepiedalīties vēlēšanās.

Visgrūtākais, ko ALAs darbs man līcis apgūt, ir paskatīties Ukrainas krām acīs. Pirms tam man bija izvēle uzzināt tikai minimālo, bija ļoti bailīgi par to domāt. Bet klausoties mūsu kongresā ANO vēstnieka A. Pildegovīča un citu cilvēku uzrunās, sapratu, ka ir jāatrod drosmē, nevis jākrīt izmisumā vai vainas sajūtā. Latvijas vēsturē vienmēr ir bijuši cilvēki, kuriem nav Latvijai labvēligas nostajas, tas ir dabīgi, un tas nav unikāli tikai šodienai. Šāds skats ir aukstāsīnīgi jāpieņem. Tai pašā laikā ir daudzi, kas cīnās taisnības pusē. Ar savu darbu varam atbalstīt šos cilvēkus, lai stiprinātu netik viņus, bet arī paši sevi.

Kādi ir ALAs tuvākās nākotnes plāni, kad būs kārtējais – 72. kongress?

ALAs kopējais darbs ir tikpat raibs, cik tās struktūra, un katras nozares vadītāji attiecīgi aktīvi dara savu darbu. Valde turpina sanākt uz kopīgām sēdēm un risināt gan pašas organizācijas iekšējos – administrācijas un darbības pamatstruktūras jautājumus, gan pārrunāt katras nozares darbību un vajadzības. Saprotams, mēs domājam par ALA nākotni, vai ir laiks ieviest dažas maiņas ALA pamata darbā, vai radīt ko jaunu. Pašlaik lielākoties tas noteik sarunu limenī.

Politiskajā jomā daudz tiek runāts par atbalstu Latvijas drošībai, ko ir aktuālizējusi krāsituācija Ukrainā. Kopā ar PBLA cieši sekojam līdzi Valsts aizsardzības dienesta likumprojektam. Esam izteikuši šī likumprojekta komitejas pārstāvjiem diasporas nostāju šajā jautājumā. Kultūras nozares vadītāja ir iesaistījusies šā gada lielo Dziesmu un deju svētku rīkošanā, palīdzot koordinēt ASV latviešu dalībnieku delegāciju. Izglītības nozare turpina cieši sastrādāties ar ASV skolu pārzinēm un atbalstīt viņu darbību. Nozares vadītājai darbā arī paplašinājies, pārstāvot ASV skolu darbu diasporas konsultātīvās padomes izglītības un valodas darba grupā. Nozares “Labdarība Latvijā” vadītāja veiksmīgi sadarbojas ar vairākām Latvijas bērnu atbalsta organizācijām. Arī sporta nozare palēnām var atsākt darbu pēc pandēmijas pārtraukuma.

Lemjam arī par dažādu kultūras programmu finansiālajiem atbalstiem. Dziesmu un deju svētku laikā Rīgā līdzdarbosimies PBLA rikotajā Pasaules latviešu ekonomikas un innovāciju forumā (PLEIF), 4. jūlijā vakarā rīkojot sabiedrisku pasākumu 10. – jubilejas PLEIF viesu uzņemšanai.

ALAS 72. kongresa rīcības komiteja ir sākusi savu darbu! Kongress plānots Indianapolē no 12. līdz 15. oktobrim.

Vairāk par ALAs darbību katru mēnesi stāstām Infogrammā, kurai var pierakstīties ALA mājaslapā www.alausa.org pie sadaļas “piedalīties”!

ĒRIKS NIEDRĪTIS

26. martā Salas baznīcas Dāmu komiteja Kristīnas Budkevicas vadībā rīkoja gadskārtējo Pavaša sarīkojumu ar ļoti skaistu programmu. Diena sākās ar māc. Laļa Saliņa vadīto Dievkalpojumu. Šoreiz māc. L. Saliņš bija sagatavojis stāstu par Lācaru un viņa augšāmcelšanos, ko papildināja ar vecmeistarū gleznu reprodukciiju slīdītēm. Pirmās divas gleznes – polu gleznotāja Semiradski darbi, kas attēlo Jēzu pie Lācara māsām Martas un Marijas. Interesanti, ka viena glezna tagad atrodas Ukrainas Nacionālajā mūzejā un – Krievijas Nacionālajā mūzejā. Sekoja citas gleznes, kur attēlots Lācara stāsts.

Pēc tam visi devās uz Lejas zāli pie skaisti klātiem galdiem Lieldienu noskaņas klausīties Annija Kerno altviores koncertu ar Zaigas Candela klavieru pavadijumu. Annija beigusi mūsu Longailendas latviešu skolu, pēc tam *America University* Vašingtonā un *Northwestern University* Čikāgā, kur mācījās mūziku. Viņa arī papildinājusies pie pasaules slavenībām, *Yo-Yo Ma* un citiem. Annija ir spēlējusi vairākos orķestros, tostarp *Baltic Sea Phil-*

harmonic, *Oistrakh Symphony* Čikāgā un Čikāgas *Civic* orķestri. Tagad dzīvo Filadelfijā, kur pasniez privātās stundas, kā arī mācīca Filadelfijas Jaunatnes orķestri mūziku. Viņa arī kopā ar

savu saderināto Ēriku dejo Filadelfijas tautasdeju kopā.

Annija Kerno sniedza ļoti skaistu, bagātu un aizraujošu altviroles programmu ar J. S. Bacha, D. Šostakoviča, K. Sensansa, J.

Haidna, F. Šūberta un *Rebecca Clarke* darbiem. Annija interesanti pastāstīja par savu programmu un dažiem saviem mūzikālajiem piedzīvojumiem. Klātesošie apsveica jauno mākslinieci ar

skāliem aplausiem. Netrūka arī ziedu.

Ilgadīgā latviešu sabiedrības darbiniece Pegija Klauss tika siveikta 90 gadu dzimšanas dienā. Dāmu komitejas priekšniece Kristīna Budkevica kopā ar novada vecāko Jāni Riekstiņu pasniedza Pegijai lielu klinķeri. Klātesošie nodziedāja "Daudz baltu dieninu". Longailendas latviešu Kreditsabiedrības valdes locekļi Dr. Andrejs Krečko un Dr. Ēriks Niedrītis pasniedza Pegijai baltu rožu pušķi un patīcās par gariem darba gadiem Latviešu Kreditsabiedrībā.

Pēc koncerta visi mielojās pie Dāmu komitejas sarūpētā bagātīgā galda.

Loterijā izlozēja Dāmu komitejas sagatavotos gardumu grozus, pilnus ar pīrādzīniem, dzeltenmaizi, ūdens klinķeriem, saldskābmaizi u.c. Valērija Krečko sagādāja divus lielus loterijas grozus.

Pavaša sarīkojums izdevās ļoti labi, valdīja patiesām patīkama gaisotne. Bija jauki pēc ilgas ziemas atkal redzēt baznīcas telpās radus un draugus. Paldies Salas baznīcas Dāmu komitejai par lielisko svētdienu!

No kreisās: mācītājs Laris Saliņš, Kristīna Budkevics, Annija Kerno, Zaiga Candela un Inta Kerno

ILZE PĒTERSONE

Nākamgad katrā ziņā braukšu uz Bostonu baudīt Baltijas filmu festivālu! Man stāsta, ka entuziasti jau vairākus gadus pēc kārtas februārī tur ierodas no tuvienes un tālienes, lai trīs dienas skatītu filmas, satiku režisorus uzvinātu vairāk par filmēšanu Baltijā un papriecātos omulīgā festivāla atklāšanā. Mums Amerikā (loti žēl, ka Kanadas latvieši nevar piedalīties), ir pieejamas Festivāla filmas virtuāli. Tas ir veids, kā es nesen noskatījos vairākas lieliskas filmas: pazīstamā godalgotā filma "Janvāris", "Māsas" – vienreizīgs ieskats Latvijas pamesto bērnu pasaule; "Baltic University" – brīnišķīga dokumentālā filma par baltiešu bēģu tiekšanos pēc izglītības pēckara Hamburgas gruvešos; "Mamma vēl smaida" – trīs māsu attiecības (it kā) komiskā mātes pēkšņas miršanas momentā; "Upurga" – latviešu "trilleris" amerikāņu filmas "Deliverance" stilā. Redzēju arī vienu lietuviešu un vienu igauņu filmu – visām Festivāla filmām ir angļu subtitiri. "Back from NY" (isti nevarēju iedzīvoties) un "Melchior" – saistošs viduslaiku deiktivstāsts, kas varētu sacentīties ar PBS angļu mistēriju serijām. Iesaku tautiešiem nākamgad *Boston Baltic Film Festival* nepalaist garām. Kā reklāmā teikts – "Festivāls iepazīstina mūs ar baltiešu dvēseli". Vienreizīga iespēja!

Pagājušo svētdien izbaudīju pavaša dievkalpojumu un skaistu koncertu Nujorkas

Salas baznīcā. Mācītāja Laļa Saliņa spredīkis ar Augšāmcelšanās tēmu – Jēzus atdzīvina Lācaru – interesantā veidā iejava gan literātūru, gan mākslu. Pēcāk māksliniece Annija Kerno (ar Zaigu Dudāri pie klavierēm) iepriecināja Candela viesus ar savām altviroles spējām un silto personību. Mēs noklausījāmies Annijas dzīves stāstu viņas

izvēlētā koncerta mūzikā – pirmsi priekšnesums Longailendas latviešu skolā; mammas iemīlotais – Šostakoviča *Gadfly*; Haidna *Divertimento*; J. S. Bacha *Jesu, Joy of Man's Desiring* un F. Šūberta *Ave Maria* – mūzika bieži spēlēta kāzās un ģimenes svētkos; un *Passacaglia* no modernās komponistes *Rebecca Clark* – darbi, ko Annija pašlaik

spēlē. Annija pastāstīja, kā viņas tētis Raimonds stingri teicis: "Annija, turpini!" bērnības priekšnesumā, kad sajuka notis un viņa raudādama bēga nost no skatuves. Tēva mācību iegaumējusi, Annija turpināja ar augstām sekmēm. Viņai ir bijusi iespēja sadarboties ar izciliem mūzikiem, ieskaitot *Ricardo Muti*, *Christoph Eschenbach* un *Yo-Yo Ma*. Pašlaik viņa māca viooles un altviroles studentus

Music School of Delaware. Viņa arī spēlē ar vairākiem orķestriem un stīgu kvartetiem Filadelfijas apkārtē.

Bija prieks satikt sen neredzētus paziņas. Neskatoties uz pašreizējo bāiso pasaules sajukumu, vismaz Bostonā un Longailendas latviešu pulciņos viss kārtībā.

* Bostonas Baltijas filmu festivālu informāciju skat. info@bostonbalticfilm.org

Kumoss kultūras Bostonā un Nujorkā Nujorkā pavasara ieskaņas

18. martā Vašingtonā doktore Silvia Virbulis no Ziemeļkarolinās tika iecelta par APMA (American Podiatric Medical Association) prezidenti.

Silvia dzimusi Grandrapidos, Mičiganā, Jāzepa un Agatha (Atty) ģimenē. Viņa ieguva bakalaura gradu Kalvina kolledžā. 1985. gadā ieguva DPM gradu Dr. William M. Scholl College of Podiatric Medicine. Pabeidza ķirurgijas apmācību bijušajā Greater Omaha Podiatric Residency programmu, tad darbojās Des Moines Podiatrijas medicīnas un ķirurgijas universitatē.

Silvia strādājis NCFAS (N.C. Foot & Ankle Society), vienlaikus strādājot arī ar APMA komitejām. Viņa tika iebalsota par delegāti no Ziemeļkarolinās un

2012. gadā tika ievēlēta Pilnvaroto padomē. Dr. S. Virbulis strādā slimnīcā pēdējos 16 gados, kā arī savā privātpraksē. Lai sekmējas darbi un lai jauni paņākumi!

F R A G M E N T I N O T O P O Š A S G R Ā M A T A S

Zaiga Kipere. Kundzinš no Kundziniem

Par autori. Zaiga Kipere ir žurnāliste. Vēstuļu apmaiņas sākumā strādāja ilustrētā žurnāla *Zvaigzne* redakcijā, rakstīja par zinātnes tematiem. No 1993. gada līdz 2016. gadam bija Latvijas Zinātņu akadēmijas un Latvijas Zinātnieku savienības avīzes *Zinātnes Vēstnesis* redaktore.

Sietla – Rīga

Priekšvārds

Šī nelielā grāmatiņa ir kāda interesanta cilvēka, mākslinieka un, ja tā var teikt, pasaules latvieša (pēc analogijas ar pasaules mūziku) Māra Kundziņa (1942 – 2010) piemīpai. Uzaudzis tālu no Latvijas, Sietlā, klātienē sācis iepazīt Latviju 80. gadu beigās, traģiski pacilājošajās 1991. gada janvāra dienās bijis uz barikādēm Vecrīgā, pēc tam ik pa trim ceturtem gadiem braucis uz Latviju, līdz pārcēlās pavism. Diemžēl, uz ūsu bridi.

Pirms divpadsmit gadiem šķita, ka nu beidzot būs laiks krietni izrunāt to, kas dzīvē noticis, jo līdz tam viss bija steigā, vairāk vai mazāk fragmentāri, galveno atliecot uz vēlāku laiku. Kam varēja ienākt prātā, ka vītālais Māris, kuram vēl nebija pat septiņdesmit, vēlā decembra vakarā, atgriežoties mājās pēc galda tenisa spēles sporta zālē, sajūms uz ielas. Bez telefona, bez dokumentiem. Pēc pāris dienām radi sāka uztraukties, kāpēc neatbild Māra telefons, atrada to dzīvokli uz galda, bet paša Māra vairs nebija.

Urnu pēc kremācijas dēls aizveda uz Sietlu. Mums palika tikai atmiņas. Un vēstules, kuras Māris savā tehniskajā rokrakstā, dēvētajā arī par arhitekta rokrakstu, sūtīja man teju divdesmit gadu garumā, gan ne pārāk bieži, reizēm kopā ar jaungada apsveikumu kā pārskatu par gada laikā notikušo. Nav vairs cilvēku, kuriem varētu kaut ko pajautāt vai precīzēt, tādēļ Māris pie jums, lasītāji, nāk pa to trauslo vēstuļu stigu, kas kopš 1991. gada vienoja Sietlu ASV Rietumkrastā ar Māra radiem un draugiem dzimtajā Rīgā. Sākumā pa pastu, vēlāk arī elektroniski. Tas nebūs kāda cilvēka izvērts dzīves stāsts, drīzāk Māra paša impresijas par viņu interesējošiem jautājumiem politikā, mākslā un sadzīvē.

Skolotājs no Alojas

Stāsta Māra radiniece un mana bijusī klases biedrēne Biruta Kundziņa: „1991. gadā kādā svētdienas vakarā atgriezāmies no Pabažiem, es sēdēju mašīnā, vīrs slēdza ciet vasarnīcas durvis. Neesmu liela radio klausītāja, tādēļ nepievērsu vērību runātajam līdz diktora atteikumam: „Tas bija Māris Kundziņš no Sietlas, kurš māca angļu valodu Alojas vidusskolā”. Zināju, ka vīram ir radi Štatos,

bet nekādu kontaktu ar viņiem mums nebija. Zvanīju uz Alojas vidusskolu. Izrādās, ka Māris neveiksmīgi bija meklējis radus Rīgā, atradis pat vēl vienu Māri Kundziņu, kurš diemžēl nebija radinieks.”

Par šo iepazīšanos savulaik man stāstīja pazīstamais dabas fotogrāfs, daudzu fotoalbumu autors Māris Kundziņš: „Kādu vakaru 1990. gadā pie dzīvokļa durvīm zvana. Atveru. Stāv vīrietis un saka: „Labvakar, es esmu Māris Kundziņš”. „Nē”, atbildu, „Māris Kundziņš esmu es!” Noskaidrojām, ka radi tomēr neesam, katrs no citiem Kundziņiem.” 2003. gadā abi Māri Kundziņi sarīkoja fotosesiju manam rakstam, kas bija paredzēts žurnālam „Energija un Pasaule” (Zaiga Kipere „Māris Kundziņš un VĀRDS”, „E&P” nr. 5, 2003). Fotogrāfs Māris Kundziņš fotografeja mākslinieku Māri Kundziņu uz Vecrīgas sienu un mūru fona. Bet tas notika vēlāk.

Kad 1991. gadā beidzot radi bija veiksmīgi cits citu atraduši, Biruta par šo faktu pateica man, žurnālistei. Aizbraucu uz Aloju, kur Māris dzīvoja kopā ar toreizējo draudzeni fotogrāfi Barbaru, vismaz ceturtdaļgadsimtu jaunāku par pašu. (Gadu gaitā Mārim bija vēl citas tuvas draudzenes – Elizabete, ar kuru kopā piedalījās performancēs un dažādos mūzikas projektos un kura kopā ar Māri bieži apmeklēja Latviju, bet pēdējos gados – humānās palīdzības Āfrikai aktīviste, arī dažādu performantu dalībniece Šeila. Viņas nosaucu tādēļ, ka viņu vārdi ir minēti vēstulēs.)

Māris stāstīja, ka Rīgu pirmo reizi apmeklējis 1982. gadā kopā ar somu tūristu grupu un brīnījies, ka visur runā krieviski. Kopš Atmodas sākuma meklējis iespēju strādat Latvijā, līdz kāds Sietlas pazina, kurš bija piedalījies amerikānu un padomju miera gājienā kopā ar Alojas vidusskolas direktoru, ieteica vērsties pie viņa. Tā Māris ar Barbaru nonāca Latvijā tieši vētrainajos 1990. – 1991. gada notikumos. Uz barikādēm viņi bija kopā ar alojiešiem, Barbara fotografēja, Māris baidījās par viņu. Ko teikt Barbaras vecākiem, kas bija palaiduši meitu viņam līdzi uz svešu un bīstamu zemi, ja ar viņu kaut kas atgaditos?

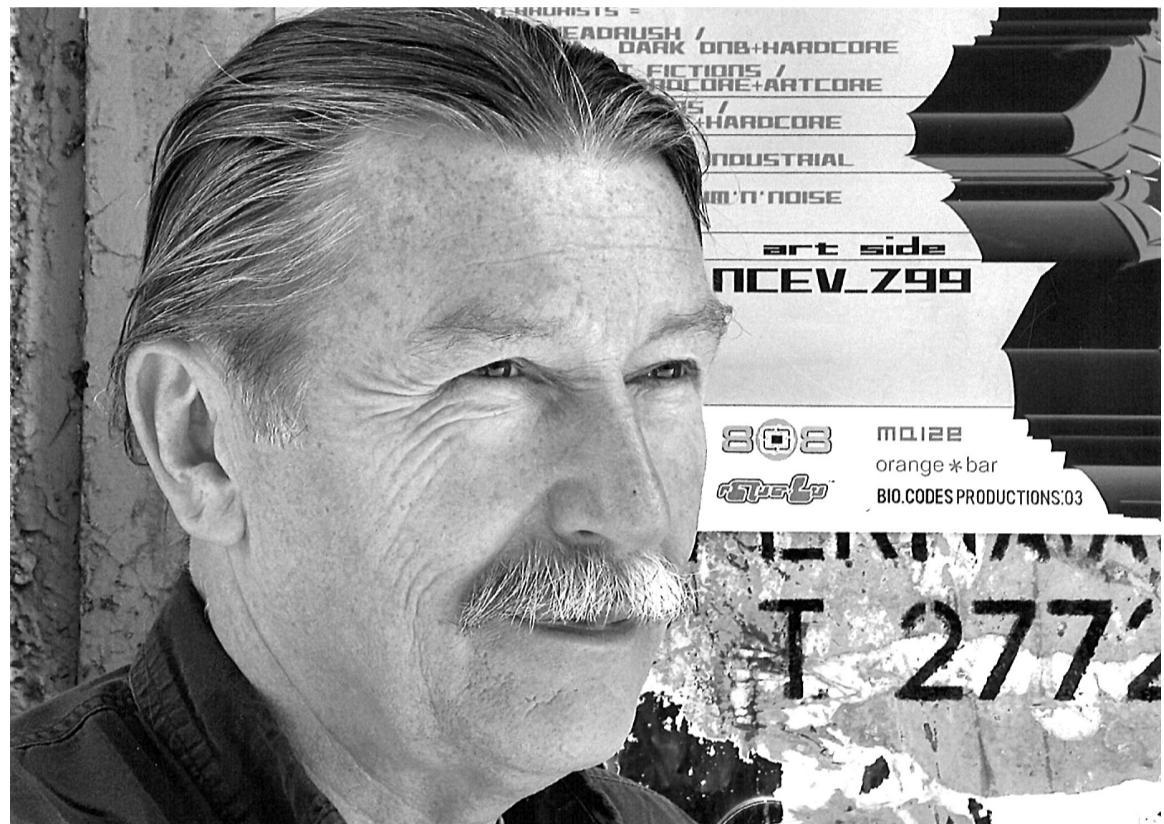
1991. gada vasarā Māris ar Barbaru atgriezās Sietlā, un sākās mūsu gandrīz 20 gadus ilgā sarakste.

90. gadu sākums vispār bija raksturīgs ar to, ka daudzi svešatnes latvieši meklēja iespēju sasiet atrisūšas vai siet jaunas saites ar pazaudēto dzimteni. 1991. gadā Latvijas Zinātnieku savienība organizēja Pirmo pasaules latviešu zinātnieku kongresu, un es kā žurnāliste, kas raksta par zinātnes tēmām, biju patiesi pārsteigta par atsaucību, ar kādu savu dalību pieteica

viņa brāli: Latvijas Universitātes profesors, veterinarmedicīnas institūta vadītājs Ludvigs Kundziņš un jaunākais brālis, mācītājs Sv. Pāvila draudzē Rīgā, Adolfs Kundziņš. Visi dzimuši Sipeles Kundziņos lauksaimnieka Kārla un viņa sievas Karlīnes ģimenē. Tad nākamā paaudze – Māra vecaistēvs, Latvijas Universitātes profesors, Teologijas fakultātes dekāns Kārlis Kundziņš, jaunā-

vot, kas bija pirms – māju nosaukums vai uzvārds) liecina, ka tie atšķiras no parastajiem Bērziņiem, Kalniņiem vai Lejiņiem. Kungs, kundziņš, kaut arī negribēti, tomēr tika uzskatīts par pārāku. Lai arī viņš ir zemnieks jeb, kā „Es viņu pazistu” rakstīts, lauksaimnieks.

Visi pieminētie Kundziņi dzīva saknes Latvijas zemē un kalpoja savai Tēvijai, līdz kara beigu

latviešu zinātnieki no visas pasaules, arī no Austrālijas, arī no Dienvidamerikas. Turklat nevis šādi tādi, bet zinātnieki ar starptautisku vārdu. Daudzi no viņiem kļuva par mūsu Zinātņu akadēmijas ārzemju loceklēm. Vārdu un starptautisku atzinību viņi bija ieguvuši, bieži vien sākot no nulles, svešā zemē, svešā valodā, nonākuši tur trimdinieka statusā.

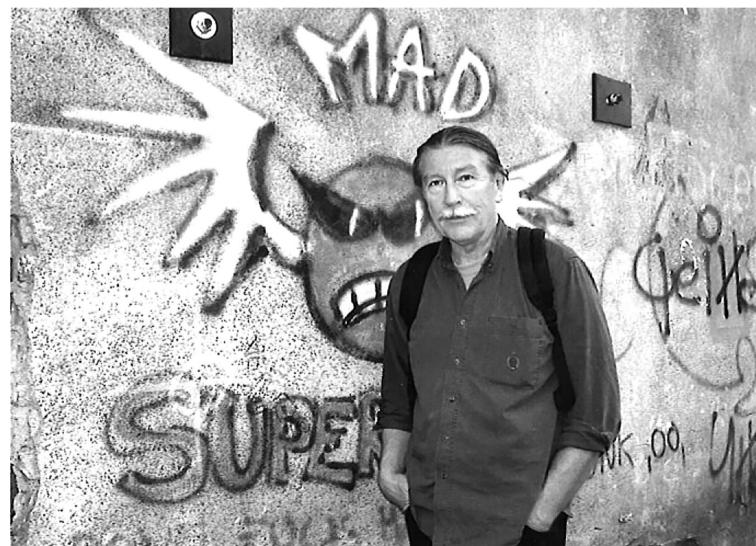
kais, kurš kā Latviešu izglītība biedrības zēnu skolas direktors piedalījies Latvijas neatkarības proklamēšanā Nacionālajā teātrī 1918. gadā, viņa brālis arhitekts un arhitektūras pētnieks, Brīdabas muzeja iniciators un veidotājs, sabiedrisku ēku projekttērājs Paulis Kundziņš un par viņu nepilnus divus gadus jaunākais brālis, arī arhitekts, Hāralds Kundziņš. Viņi visi piede-

viesuļi viņus izkaisīja pasaule. Kuru ASV, kuru Kanādā, kuru Zviedrijā.

Inženieris? Nē. Mākslinieks

Par savām pirmajām bērnības atmiņām Māris stāstīja, ka viņš, pāris gadu vecs puišķāns, pieķēries, visticamāk, kāda zaldāta kājai, vēroja brīnišķigu uguņošanu – dega Drēzdene. (Vai no tā Māra tieksme savās performances spēlēties ar uguni? No tā fantastiskā, ne ar ko neatkarojamā agrās bērnības iespāida? Neesmu psihoanalītiķe, apgalvot nevaru.) Vēlāk viņš kopā ar vecākiem un vecvecākiem nonāca Sietlā, ASV, kur vecaistēvs kalpoja par latviešu draudzes mācītāju.

Te mums jātaisa liels pārtraukums līdz Māra, tehniskās koleģās trešā kurga studenta, iešaušanai armijā, jo bija sācies ASV karš Vjetnamā. Tālāk – no Māra paša stāstītā. Viņš bija kļuvis par pacifistu un paziņojis, ka ieroci rokās nejems, jo cilvēks nedrīkst nogalināt cilvēku. Uz jautājumu: „Vai tā ir jūsu reliģiskā pārliecība?” Māris atbildējis: „Tā ir mana cilvēcīgā pārliecība”. Māri armijā tomēr panēma un, kā tehniski izglītotu cilvēku, nosūtīja par kartogrāfu uz Klusā okeāna salām Japānas tuvumā.

Kas ir kas?

Man mājās ir antikvariatā pirkta 1939. gadā Rīgā izdota grāmata „Es viņu pazistu”. Tajā Kundziņu dzimta ir plaši pārstāvēta: Māra vecvētēvs Kārlis Kundziņš, mācītājs un rakstnieks, Smilenes draudzes pārstāvēts un sabiedriskais darbinieks;

reja pie Latvijas kultūras elites, augstākās raudžes. Nē, nav pareizi teikt – piederēja. Vini to veidoja.

Ja latviešu zemniekiem uzvārds nereti deva pēc māju nosaukuma, tad gan Kundziņu mājas bagātās Zemgales Sipele, Dobele, pusē, gan no turienes nākušie Kundziņi (es gan nevaru apgal-

(Turpināts 7.lpp.)

F R A G M E N T I N O T O P O Š A S G R Ā M A T A S

(Turpināts no 6. lpp.)

Māris teica, ka tikai vēlāk sapratis, ka ASV tajā reģionā plānoja kodolieroču izmēģinājumus un bija nepieciešamas precīzas salu kartes, lai tās neskartu. Varbūt tas Māra vēstulēs redzamais tehniskais rokraksts ir nevis arhitekta, bet kartografa? Kā vieniem uz rasejumiem, to otiem uz kartēm nepieciešams skaidri salasāms teksts.

Pabeidzis dienestu, Māris mājās neatgriezās, bet palika Japānā. Mācīja angļu valodu, apprečējās ar Ikuko, piedzima dēls Mario. Mārim Japāna patika un viņš būtu tur palicis, bet ģimene sauca mājās uz Sietlu, un Ikuko arī gribēja dzīvot Amerikā. Atgriezies Sietlā, Māris, par lielu errastību vecamtēvam, studijas neatsāka un koledžu nepabeidza, palikdams vienīgais ģimenē no savas paaudzes bez augstākās izglītības un akadēmiskas karjeras. Viņam bija radusies jauna aizraušanās – māksla. Turklat nevis tās klasiskajā izpausmē, bet laikmetīgā māksla, kur vēstījums, saturis ir tikpat svarīgs, ja ne svarīgāks par formu – skaņu, krāsu, kustību. Hepeningu un performanču māksla.

Laulība izjuka, Mario auga, mākslas nesaindēts, pats Māris arvien vairāk nodevās dažādiem mākslinieciskiem projektiem, īpaši nerūpēdamies par dzīves ērtībām. Maizi pelnīja, strādādams uz pusslodzi pašvaldības iestādē, kas nodarbojās ar sociālo palīdzību, brīžam dzīvoja neapkuriņātā darbnīcā, kur gulešanai bija iekārtojis ar elektrību apsildāmu plēves „siltumnīcu” (to viņš ir aprakstījis savās vēstulēs). Māri vislabāk raksturo viņa māscīcas teiktais – pietīcīgs.

Brīvība

4. maijs ir sarkans cipars kalendārā, svinamā diena. Par 1991. gada Janvāra barikādēm ir sarakstīti atmiņu krājumi, uzzīmētas dokumentālās filmas un nupat arī mākslas filma. Bet kā ir ar tām dažām, tobrīd traģiskajām dienām, ko pazīstam kā Augusta puču un kas noveda pie galīgas un neatgriezeniskas Latvijas neatkarības pasludināšanas *de facto* 21. augustā?

19. augusta naktī Maskavā notiek valsts apvērsums, gāzts Gorbačovs, varu uzurpē Valsts Ārkārtējā stāvokļa komiteja. Jau tās pašas dienas pievaka ĶOMON (sevišķa uzdevuma militarizētā milicijas vienība) un armijas desantnieki gan no gaisa, ar helikopteriem, gan zemes ieņem televīzijas studiju Zaļusalā. „Panorāmas” diktore satraukumā aizķautā balsī pārtrauc raidījumu, jo televīzijas mājas vestībā jau ielauzušies omonieši. Nākamajā rītā plkst. 5.00 no rīta tiek ieņemts Radio nams. Sāk raidīt X stundai paredzētie alternatīvie raidītāji.

Rakstošajiem žurnālistiem tas nav nekas jauns, jo jau gada sākumā, atgriezoties darbā pēc Jaunā gada sagaidīšanas, viņi Preses nama vestībā satika bruņotus omoniešus, kuri *aizsargāja*

kompartijas īpašumu. Vairums avīžu un žurnālu redakciju izklīda pa dažādām nepiemērotām vietām, drukājās mazās, nemodernās tipogrāfijās, rezēm arī ārpus Rīgas un Latvijas, jo modernā „Preses nama” tipogrāfija vairs nebija pieejama. Izdevniecības direktors pat kādu bridi bija arestēts. Taču augustā tas izskatās vēl nopietnāk.

Stāvu Vecrīgā uz Neiburgu nama balkona un skatos, kā pulsē cilvēku plūsma. Jaunielā virzienā uz Doma laukumu un ar šausmu kliedzieniem atpakaļ, kad pa laukuma brugā garām aizribina ĶOMON brunutransportieri. „Tanki!” sauc cilvēki. Ir neizmērojami smaga sajūta, izmisums. Vai tiešām viss ir bijis velti? Barikādes, Andra Slapiņa, Gvido Zvaigznes, miliču un tā ziņkārīgā puišķa Edija nāve? Tik daudz prieka, tik daudz cerību. Pasaules latviešu zinātnieku kongress, pasaules ārstu un juristu kongresi. Pat Pasaules latviešu sporta spēles 1990. gadā. Viss taču notīka! Bija skaidrs – Latvija ir un būs. Un nu – nebūs? Bijušais Latvijas kompartijas pirmais sekretārs Boris Pugo Maskavā, Ārkārtas stāvokļa komitejā, viņa pēctecis Alfrēds Rubiks Rīgā, partijas cekas namā Elizabetes (kur nu Elizabetes – Kirova!) ielā, mājā, ar kuru tagad nesājamies kā ar jēlu olu, jo, pēc jauno arhitektu grupas domām, tās arhitektoniskā kvalitāte ir tik augsta, ka nedrīkst ne nojaukt, ne pārbūvēt par koncertzāli. (Nav jau Parīze, kur tautas nograutā cietuma vieta uzcela Bastilijas operu. Acīmredzot tie mūsu jaunās paaudzes arhitekti, kas uzstāja uz cekas nama neaizskaramību, 1991. gadā vēl nebija dzimusi.) Baltijas kara apgaabalā pavēlnieks Kuzmins nozīmēts par galveno Ārkārtējā stāvokļa realizētāju Baltijā.

Par laimi viss beidzās dažās dienās. Pugo godprātīgi nošāvās, drīz vien arestēja Rubiku, Kuzminu atrīvoja no pienākumiem. 21. augustā Augstākā padome pasludināja Latvijas pilnīgu neatkarību.

Tā jutāmies mēs. Kā to pārdzīvoja Māris, pēc notikumiem bagātā gada atgriezies no Latvijas mājās, Sietlā? Prombraucot viņš pareģoja, ka Latvija pilnīgi brīva tiks augustā, gan piebilstot, ka viņš nav gaišregis. Lūk, ko Māris 1991. gada septembrī rakstīja radiem Latvijā: „Apsveicu jūs visus brīvā Latvijā! Mana sirds ir pie jums un priečājas par jauniem brīnumainiem notikumiem. Visa pasaule priečājas jums līdzi. Būtu bijis priečīgs piedalīties un piedzīvot to, ko jūs piedzīvojat.”

Māris atgriezās Sietlā 17. augustā, sestdienā. Garā ceļa un laika zonu maiņas nogurdināts, līdz pirmdienai nelasīja avīzi un neklausījās radio. Pirmdien ieraudzīja ziņās, kas notīcis Maskavā. „Raudāju un domāju drūmas domas, nezināju ko darīt. Kad vien iespējams, klausījos ziņas un brīnījos, kad pēc divām dienām apvērsums beidzās un jaunie gari pazuda, viņi pazau-

dēja savu spēku gandrīz kā pāsaku grāmatā. It kā simboliskā Burtnieku pils, kas grima, pāzuda ezerā (kā mēs grimām, pazudām padomju jūrā), uzreiz no jauna atgriezas. Es cerēju ar visu savu sirdi, ka jūs izglābieties. Brīnumi! Brīnumi! Ko citu var teikt?”

Atgriezies darbā, Māris priečīgs konstatēja, ka amerikāni interesējas par Latvijā notiekošo. „Es jau nekaunējos stāstīt un atkal stāstīt par šo mazo brīnumu un mīlestību. Skaists pārsteigums

– šķiršanos no Barbaras. „Mūsu mīlestība, kas ir bijusi diezgan izturīga, ir pazudusi, palikušas tikai atmiņas un sāpes.”

Protests

Vēstulēs Māris daudz raksta par politiku. Protams, galvenokārt par to, kas notiek ASV. 1991. gadā viņš kritiski izsakās par prezidenta Džordža Buša, vecākā, (1989 – 1993) piekopto ekonomisko politiku, kuras rezultātā pieaug bezdarbs un krītas prezi-

pusi diots un pat nezina, kur Latvija atrodas un kāda politika ir tanī pasaules stūrī. Viņa palīgi, vismaz viena daļa, man liekas kā veclaiku politiku, kas sagraus mūsu ekonomiku, ekoloģiju un eksistenci. Esmu sašutis, ka galvā nespējigu cilvēku ieliek par galveno šīnī zemē”.

Vēlākie notikumi rādīja, ka gluži bez pamata Māra kritiskie spriedumi nebija. Atkal un atkal viņš piedalījās protesta demonstrācijās, par ko Māris rakstīja, piemēram, 2001. gadā: „Es gāju protesta gājienos, pirms Buša sāka bumbot Afganas valsti. Dievam zēl, viņš mani neklausīja. Man ir grūti sadzīvot ar citu tautu iznīcināšanu, kaut to politikai es nepiekritu. Bet līdz šīm tas jau šajā valstī ir vislabākais, ka var nepiekrist un izteikt protestu.”

2002. gadā par kīlnieku krizi Maskavā, kad čečenu teroristi (jeb patrioti, no kuras puses skatās) saņēma gūstā teātra apmeklētājus un bija daudz bojāgājušo, Māris e-pastā rakstīja: „Jā, Maskavas notikumi arī mums liekas drūmi un šausmīgi, jo šie ienaidi ir lieli un dziļi un iespaidīs pasaules vēsturi nākamajos ilgos gados. Liekas, ka atkal nāk laikmets, kur cīnās par zemes brīvību, bet jāsaka, ka metode man nerada labu iespaidu. Būtu labi, ja Maskavas cilvēki ar demonstrāciju pieprasītu karu apturēt, tad viss varētu beigties labi, bet piekritu, ka valdība negribēs piekāpties”. Ak, naivā cerība, ka Krievijā var kaut ko panākt ar demonstrācijām...

Tajā pašā 2002. gadā Māris raksta par demonstrācijām, kurās piedalās pats: „Mēs protestējam pret Buša karu Irākā. Pirms divām sestdienām bijām 7000 cilvēku šeit, Sietlā, kas gāja protestēt pret Buša politiku. Ritā dienā iesim atkal un pieprasīsim, lai aptur karu. Es baidos, ka viņš negrib piekāpties ANO un grib uzbrukt zemei, kas Amerikai nav uzbrukusi. Tas ir vēsturisks pagrieziens un iespaidīs mūsu politiku, es domāju, krasī negatīvā veidā, jo parasti neuzskatām sevi par uzbrucējiem (kaut gan var teikt, ka Amerikas iejaunīšanās Dienvidamerikā, Vjetnamā un Afganistanā manās acīs ir divaina politika). Šajā sakarā mani dara nemierīgu politiskās vēlēšanas, kas notiks 4. novembrī, jo domāju, ka šī kara psihoze lielā mērā pašlaik ir izsaukta, lai cilvēki neievērotu lielās ekonomikas sabrukuma klūdas. Bušā tādā veidā mēģina pamazināt skandālus sakarā ar lielajām firmām, kuras bankrotē. Ceru, ka būs politiska reakcija pret viņu.”

Un 2003. gadā: „Ir ļoti grūti katra dienu dzirdēt ziņas par to, ka cilvēki iet bojā.”

Kā atceramies, Mārim pret karu ir sava, dziļi personiska attieksme. Karš Vjetnamā pārtrauca viņa studijas koledžā, atstājot bez augstākās izglītības, bet savā ziņā noteica arī pievēršanos mākslai. Savukārt par brīvības apspiešanu viņa spriedums ir kategorisks: „Brīvību neuzvar, ja to apspiež ar nebrīvīkiem likumiem.”

(Turpinājums sekos)

// FOTO: Jānis Brencis

bija pirms dažām dienām, kad viens draugs piezvanīja pa telefoni un teica, ka grib iedzert ar mani, jo grib apsveikt ar brīvu Latviju. Viņš ir pirmsais, kurš tā izteicās. Man saskrēja asaras acīs, jo viņš ir amerikānis. Tas pārsteidz, jo amerikāni gan saprot, gan nesaproš šos mūsu notikumus.”

Atgriezies Amerikā, Māris pie-

dentā prestižs. „Man liekas, ka viņam nav dziļas saprašanas par tām lietām. Šeit sākas politiskas diskusijas, jo būs jaunas prezidenta vēlēšanas nākošajā novembrī – man šīs lietas interese.”

2000. gadā viņš vēl kritiskāk izsakās par tobrīd jaunievēlēto ASV prezidentu Džordžu Bušu, jaunāko, (2001-2009): „Par jauno prezidentu nav labas domas. Pirmkārt, domāju, ka viņš ir

IN MEMORIAM

Visvaldis Georgs Nagobads

2022. gada 31. marta rīts bija brīdis, kad sākās jauns ceļš – ceļš Mūžībā – ārstam Visvaldim Georgam Nagobadam. Šis zemes celus viņš bija staigājis 101 gadu. Tas ir gana garš un notikumiem bagāts ceļš. Latviešu ārstu un zobārstu apvienībā viņam bija īpaša loma, jo Dr. Nagobads bija viens no organizācijas veidotājiem, gadu skaitā visbagātākais tās biedrs un arī vienmēr klātesošs gan domās, gan arī darbos. Vēl 2022. gada 30. jūnijā Visvaldis Nagobads kopā ar LĀZA biedriem un draugiem svinēja organizācijas 75. gadu jubileju Minnesotā. Prof. Jāņa Tupeša vārdi šajā konferencē bija par to, kas ir laime. Tik it kā ierastas trīs lietas – ja ir, ko darīt, ja ir, ko mīlēt un ja ir, uz ko cerēt. Un tāda bija Visvalža Nagobada dzīve – darbīga, mīlestības piepildīta un mūžīgā ticībā un cerībā labajam cilvēkos!

Visvaldis Georgs Nagobads dzimis 1921. gada 18. novembrī Rīgā tolaik pazīstamā sabiedriskā darbinieka un Rīgas pilsetas 2. ģimnazijas direktora Ernesta Nagobada ģimenē. Pēc vidusskolas beigšanas Visvaldis Nagobads uzsāka studijas Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē. Pēc pirmajiem diviem studiju kursiem sākās kašs un Nagobadu iesauca latviešu leģionā, kur viņš dienēja sanitārajā rotā un strādāja frontes slimnīcā kopā ar citiem latviešu ārstiem – Pauli Dzintaru, Raini Bērziņu, Kārli Zvejnieku. 1944. gadā Nagobads nonāca bēglu nometnē Tībingenē, Vācijā (franču zonā). 1951. gadā Tībingenes Universitātē Visvaldis Nagobads pabeidza medicīnas studijas un ieguva ārsta diplomu, un jau jūnijā izceļoja uz ASV, kur sākumā strādāja par sanitāru slimnīcā, bet trīs mēnešos jau apguva angļu valodu tiktāl, ka varēja strādāt zviedru hospitālī par internu. Tālāk jau sekoja studijas rezidentūrā Minesotas universitātē un pētījumi tolaik jaunā jomā – hormonu terapijā. Visvaldis Nagobads lasīja un tulkoja no angļu valodas grāmatas par moderno medicīnu. Vācu un franču valodu abi ar māsu Ainu (Nagobads-Ābuļu, latviešu diplomi) viņi bija apguvuši jau bērnībā, tēva mudināti.

1958. gadā Nagobads uzsāka darbu kā Minesotas Universitātes hokeja komandas ārsts, bet 1967. gadā kļuva par ASV hokeja valstsveinības ārstu. Nagobads ir pirmais latviešu ārsts, kuŗš 1984. gadā ieguvīs *Fellow American College Sports Medicine* gradu. Līdz pat 1990. gadam viņš bija ne tikai ASV hokeja valstsveinības ārsts, bet arī padomdevējs trenerim un hokejistu draugs un dažbrīd pat audžutēvs. Visiem latviešiem neaizmirstams ir 1980. gads, kad ASV hokeja izlases komanda, kuŗas sastāvā lielākā daļa bija studenti, uzvarēja pa-

saules hokejā dominējošo Padomju Savienības komandu Leikplesidas (NY) Olimpiskajās spēlēs.

Visvaldis Nagobads par savu dzīvi sportā ir sarakstījis grāmatu *Gold, Silver, Bronze*. Grāmatas vāku rotā foto no gaviļu mirkla 1980. gada spēlē, kad Dr. Nagobads finālā uzskrējis uz ledus laukuma un apkampies ar vienu no izlases zvaigznēm Džimiju Kreigu (*Jim Creig*). Autors grāmatu ar ierakstu 2016. gada 5. janvārī ir dāvinājis arī Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.

„Viņš ir viens no visvairāk mīlētājiem un cienītājiem cilvēkiem hokeja sportā,” par mūsu tautieti *Dr. med. Visvaldi Nagobadu teicis ASV Hokeja federācijas prezidents Ron Degregorio.*

Visvaldis Georgs Nagobads saņem Latvijas Ārstu biedrības Goda biedra apliecību, 2011. gads

LĀZA biedri un veselības ministre (vidū) pie Brīvības pieminekla Rīgā 2013. gada 19. septembrī. No kreisās: Bertrams Zariņš, Visvaldis Nagobads, Zaiga Phillips, Kristaps Zariņš, Ingriða Circene, Ēriks Niedritis, Ruta Bekere, Baiba Grübe un Jānis Dimants

LĀZA 75 gadu konferencē Minesotā ar Dr. Jāni Dimantu un Dr. Daci Sortland

Dr. Nagobads pats pirmais saņēmis Starptautiskās ledus hokeja federācijas (IIHF) *Paul Loicq* balvu (2003. gadā), kā arī ir pirmais latvietis un pirmais ārsts, kuŗš uzņemts ASV

Hokeja Slavas zālē (*Hall of Fame*) 2010. gadā.

Visvaldis Georgs Nagobads bija to ārstu vidū, kas 1989. gadā ar pirmo tiešo reisu no Helsinkiem ieradās Rīgā (toreiz

vēl Latvijas PSR galvaspilsētā) uz Pirmo Vispasaules latviešu ārstu kongresu. Abi kopā ar māsu Ainu viņi ieelpojā ne tikai Latvijas lauku ziedu smaržu, bet paši atnesa brīvības elpu

Latvijai. Aina Nagobads-Ābuļa pēc Latvijas neatkarības atgūšanas kļuva par Latvijas vēstnieci Francijā, bet Visvaldis Nagobads, Dzimtenes mīlestības vadīts, ilgus gadus centies, cik vien iespējams, palidzēt Latvijas sportam un sporta medicīnai, palikdams ASV. Savulaik iesācis sūtīt uz Latvijas Traumatoloģijas slimnīcu ġipsi, šuves, dažādas ortopēdijas liecas, palidzējis organizēt Latvijas ārstu tālākizglītošanos ASV un sadarbības veidošanu ar kolēģiem Eiropā.

Dr. Nagobads arī palidzējis likt pamatus sporta medicīnas attīstībai Latvijā pēc neatkarības atgūšanas. Dr. Nagobads kā līdzdalībnieks un atbalstītājs darbojies Pasaules latviešu Trīsvaigžņu spēļu organizēšanā Latvijā, kuŗu pirmās sacensības notika 1993. gadā Valmierā. Vienmēr centies būt klāt Latvijas ārstu kongresos. Visvaldis Nagobads bijis arī Amerikas Latviešu apvienības Sporta nozares valdes loceklis. 2001. gadā viņš apbalvots ar Latvijas augstāko valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni.

2011. gadā Visvaldis Nagobads saņēma Latvijas Ārstu biedrības Goda biedra nosaukumu. Latviešu ārstu un zobārstu apvienība (LĀZA) 2016. gadā un arī 2022. gadā Visvaldim Georgam Nagobadam pasniedza Atzinības rakstu kā vienam no LĀZA dibinātājiem 1947. gadā Eslingenā un patēcās viņam par ieguldījumu ārzemju latviešu ārstu apvienošanā un apvienības darba veicināšanu. 2018. gadā V. Nagobads saņēma PBLA balvu par mūža ieguldījumu Latvijas vārda populārizēšanā pasaulē ar savu darbu hokeja un sporta medicīnā ASV, kā arī nenogurstošu palidzību Latvijai, veidojot Latvijas sporta medicīnas pamatus pēc valsts neatkarības atgūšanas. Dr. Nagobads bijis arī Daugava Vanagu mūža biedrs (Milvoku apvienībā).

Gārjā dzīves ceļā bija uzkrātas daudzas atziņas, ar kuŗām Visvaldis Nagobads dāsnī daļījies arī intervijās un aprakstos, kas tapuši gan Latvijas presē, gan ārpus tās. Nenovērtējams devums bija arī viņa klātbūtnes valdzinājumam, viņa smaidam un draudzīgajam rokas spiedienam. Ir cilvēki, kuŗi ir kā iedvesmas avots. Dr. Nagobads tāds bija.

“Mēs visi esam zaudējuši lielu patriotu, humānistu, personību, lielu cilvēku, kolēgi, draugu. Mēs viņu vienmēr atcerēsimies. Un Mūžīgā Gaisma lai atspīd viņam! Lai viņam vieglas trimdās smiltis...”

Ar šiem Dr. Jāņa Dimanta vārdiem mēs atvadāmies no Visvalža Georga Nagobada un izsakām dziļu līdzjutību ģimenei.

Dr. Kamena Kaidaka,
LĀZA biroja vadītāja Latvijā

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

22 ārvalstu vēstniecības talkos kopā 22. aprīļa Lielajā Talkā

Šogad Lielā Talka ir spērusi jaunu soli kustības attīstībā, iešaistot talkošanā ne vien Latvijas sabiedrību, valsts un pašvaldību iestādes, bet arī ārvalstu pārstāvniecības mūsu valstī. Šopasās savu dalību talkot ir apstiprinājušas 22 ārvalstu vēstniecības.

Atsaucoties Zviedrijas Karalītes vēstnieces Latvijā Kārinas Hēglundes (*Karin Höglund*) un Īrijas vēstnieces Latvijā Īmeras Frīlas (*Eimear Friel*) aicinājumam, Lielajā Talkā šogad piedālīsies arī Slovēnijas Republikas, Slovākijas Republikas, Nīderlandes Karalītes, Francijas Republikas, Japānas, Moldovas Republikas, Korejas Republikas, Ungārijas Republikas, Grieķijas Republikas, Norvēģijas Karalītes, Gruzijas, Dānijas Karalītes, Amerikas Savienoto Valstu, Vācijas Federatīvās Republikas, Turcijas Republikas, Itālijas Republikas, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalītes, Sveices Konfederācijas un Igauņijas Republikas vēstniecības.

Saeima noraida
LPV piedāvājumu par
Valsts prezidenta ievēlēšanu
aizklātās vēlēšanās

Saeima 30. martā noraidīja Aina Šlesera vadītās opozīcijas partijas "Latvija pirmajā vietā" (LPV) iesniegtos grozījumus Valsts prezidenta ievēlēšanas likumā un Latvijas Republikas Satversmē, kas paredz Valsts prezidentu ievēlēt aizklātās vēlēšanās.

Patlaban Satversmes 36.pants nosaka, ka Valsts Prezidentu ievēlē atlāti.

"Balsojot atklāti par Valsts prezidenta kandidātu, Saeimas deputāti ir spiesti pakļauties frakcijas disciplīnai, kas paredz, ka jābalso saskaņā ar frakcijas lēmumu. Sods par nepakļaušanos frakcijas disciplīnai ir izslēgšana no frakcijas un kļūšana par neatkarīgo deputātu. Klūstot par neatkarīgo deputātu, politiķis tiek zināmā mērā "izslēgts" no daudziem Saeimas politiskiem procesiem," uzskata LPV.

Latvijas zinātnieki
vadīs kuņģa vēža skrīninga
attīstīšanu Eiropā

Latvijas Universitātes Kliniskās un profilaktiskās medicīnas institūts (LU KPMI) uzsācis jaunu Eiropas mēroga projekta vadību. Paredzēts, ka Latvijas zinātnieku vadībā vairāk nekā 20

partneri no 14 Eiropas valstīm strādās pie kuņģa vēža profilakses pasākumu attīstīšanas un ieviešanas visās dalībvalstīs. Plānots izstrādat vadlīnijas kuņģa vēža skrīninga ieviešanai un rekomendācijas tā efektivitātes izvērtēšanai. Jaunas vēža skrīninga shemas izveide ir izvirzīta par vienu no Eiropas Vēža uzveikšanas plāna pamatidejām. LU KPMI direktors, projekta zinātniskais vadītājs Mārcis Leja atzīna, ka Eiropā pašlaik trūkst efektīvas kuņģa vēža skrīninga metodes. Līdzšinējie pētījumi liecina, ka kuņģī mītošās un kuņģa vēža attīstību veicina sākētās baktērijas *Helicobacter pylori* izskaušana kuņģa vēža izraisītu nāves gadījumu skaitu varētu samazināt pat par 40%. Valsts prezidenta padomnieks viedo tehnoloģiju jautājumos Rolands Lapukē preses konferencē piebilda, ka Latvijai tas ir arī īpaši svarīgi, jo valstī ir izplatīta sāslimītība ar kuņģa vēži, un ir nepieciešams vairāk zināšanu, lai vadība varētu tam pretoties.

Rīgas maratonā šogad cer
sagaidīt ap 30 000 dalībnieku

"Rimi Rīgas maratonā" šogad varētu pulcēties ap 30 000 dalībnieku no vismaz 70 pasaules valstīm. Rīgas maratonā 6. maijā un 7. maijā organizatori pēc pandēmijas uz starta līnijas cer sastapt rekordlielu dalībnieku skaitu. Tieks lēsts, ka maratona nedēļas nogalē no ārvalstīm Rīgā ieradīsies vismaz 6 000 viesu.

Organizatoru prognozes liecina, ka vislielāko dalībnieku izaugsmi piedzīvos jūdzes distances, kas 6. maijā varētu pulcēt teju 3000 dalībnieku. Olimpiskajā bērnu dienā, kas 6. maijā norisināsies pie Brīvības pieminekļa, iespējams pieteikt 8000 dalībnieku.

7. maijā viskuplāk pārstāvētas būs 10 un 5 kilometru distances, katrā gaidot attiecīgi 5000 un 8000 skrējēju, savukārt garākajās – pusmaratona un maratona – distancēs tiek gaidīts attiecīgi ap 4000 un 1500 dalībniekiem.

Savukārt "Rimi" komandu kausā sacentīsies ap 500 Latvijas uzņēmumu komandu. Komandas sacentīsies trīs kategorijās – no 15 līdz 29 dalībniekiem, no 30 līdz 49 dalībniekiem un virs 50 dalībniekiem. Komandu konkurencē uzvarētāji tiks noteikti pēc dalībnieku individuālajiem rezultātiem vecuma grupās.

Visu distanču finišētāji saņems grafiku Pauļa Liepas dizainētās medaļas. Svinot tautas sporta atveselošanos no pandēmijas, organizatori aicina dalībniekus uz startu pasākumā ierasties apstāgīgos, košos, radošos un nerierastos svētku tērplos.

Atklāts RSU Farmācijas studiju un pētniecības centrs

Rīgas Stradiņa universitātē (RSU) atklāts jaunais Farmācijas studiju un pētniecības centrs. Atklāšanas pasākumā RSU rektors Aigars Pētersons uzsvēra, ka jaunajā centrā izveidotā unikālā laboratoriskā infrastruktūra palīdzēs pilnveidot cieto zāļu formu izpēti un izstrādi. RSU pārstāvji apgalvo, ka centrs ir apjomīgākā un techniski sarežģītākā ēka, kas tapusi augstskolas 70 gadu ilgajā vēsturē.

Farmācijas studiju un pētniecības centra piecos virszemes un vienā pazemes stāvā izvietotas trīs katedras un Gatavo zāļu formu pētnieciskā laboratorija.

Projekts izmaksāja 22 miljonus eiro, no kuriem teju 13 miljoni eiro bija RSU finansējums, nedaudz vairāk par 9,1 miljonu eiro – Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) līdzfinansējums.

Par gada cilvēku medicīnā
atzīst frontē Ukrainā
strādājošo māsu Sarmīti Cīruli

"Gada balvu medicīnā" kā aizvadītā gada cilvēks medicīnā šogad saņēma medicīnas māsa un savas vienības Ukrainā galvenā medīķe Sarmīte Cīrule. Šogad kopumā tika pasniegta 21 "Gada balva medicīnā", tostarp AS "Grindeks" apbalvojums D.H. Grindeļa balva, kā arī AS "Olainfarm", žurnālu "Ārsti.lv" un "Ievas Veselība" speciālbalvas.

Nozīmīgāko no balvām – "Balvu par mūža ieguldījumu medicīnā" – šogad saņēma anestezioloģe un reanimatoloģe Vija Cera un fiziologs un kardiologs Vilnis Dzērve-Tāluts.

Par "Gada notikumu medicīnā 2022" tika atzīta Paula Stradiņa kliniskās universitātes slimnīcas (PSKUS) Sirds kīrurgijas centra un Rīgas Austrumu kliniskās universitātes (RAKUS) Latvijas Onkoloģijas centra speciālistu veiktā unikālā operācija pacientam ar primāru aknu audzēju, kura izplatība sasniedza sirds labo priekškambari.

D.H. Grindeļa balvu no AS "Grindeks" par izciliem sasniegumiem Latvijas medicīnā un ieguldījumu sabiedrības veselībā saņēma Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētāloceklis, kardiologs Oskars Kalējs. Savukārt

SPILGTS CITĀTS

Kā top likums par Valsts aizsardzības dienestu?

Jana Altenberga, IR, š. g. nr.13

Valsts aizsardzības dienesta likums ir finiša taisnē, taču tā ieceres un ambīcijas ir pamatīgi sarukušas. Ja šodien uz Latvijas zemes kāju spertu iebrucēju armija, valsti būtu gatavi aizstāvēt aptuveni septiņi tūkstoši profesionālo kaļavīru, kas šobrīd dienē Nacionālajos bruņotajos spēkos, un pieci tūkstoši rezervē esošie karavīri. Aizsardzības pozīcijas stātos vēl aptuveni 10 tūkstoši aktīvo zemessargu, no kuriem 2271 pievienojās pavisam nesen – 2022. gadā.

Lai gan uzbrukuma gadījumā Latvija varētu paļauties arī uz sabiedroto atbalstu, Krievijas agresija Ukrainā uzskatāmi parādija, cik svarīgas ir arī mūsu pašu spējas reaģēt un aizstāvēties. Tāpēc jau iepriekšējās Saeimas sasaukuma laikā valdība nolēma veidot valsts aizsardzības dienestu, kura galvenais mērķis ir palīlināt Latvijas bruņoto spēku skaitisko sastāvu un sagatavot pēc iespējas lielāku sabiedrības daļu iespējamam iebrukumam. (...)

Diaspora – obligāti?

Sākotnēji likumprojekts paredzēja, ka dienestā iesauks arī ārzmēs dzīvojošos latviešus, taču pēc plašām diskusijām nolemts diasporas pārstāvju neiesaukt līdz 2027. gadam. Kas notiks pēc 2027. gada, pagaidām nav skaidrs.

Eiropas Latviešu jauniešu biedrības priekšsēdis Jānis Skrebels stāsta, ka viņa organizācija valsts aizsardzības dienesta ideju atbalsta, jo tas "ir nepieciešams iekšējās un ārējās drošības stiprināšanai". Taču neizpratni rada komunikācijas trūkums. "Diasporā ātri izplatās neskaidriba, neatbildētie jautājumi piepildās ar bauņām," saka Skrebels. Viņš baidās, ka tagad lēmums tiek atlikts līdz 2027. gadam un līdz tam jāturpina dzīvot neziņā. Jaunieši grib skaidribu – kāda būs iesaukšanas kārtība, kur atrast informāciju? Ideja, ka valsts varētu apmaksāt studijas, esot "brīnišķīga", bet uz daudziem jautājumiem atbildes nav – vai apmaksās arī ārzmēju studijas? Kā nodrošinās, ka darba devējs ārzmēs saglabā iesauktajam amatam vai studiju vietu? "Vai ir samērīgi no ASV vidēnes izraut cilvēku, kas varbūt nemaz nerunā latviski, lai aizpildītu vienu aizsardzības dienesta vietu?"

Ari tiesībsargs saskata problēmu diasporas jauniešu iesaukšanai. "Nav skaidrs, kas notiks ar to pilsoņu darbu un izglītību, kas dzīvo, strādā vai mācās ārvalstīs," saka Tiesībsarga biroja pārstāvis Pumpišš. Likums paredz, ka darba devējam un izglītības iestādei ir pienākums Latvijas pilsoņiem saglabāt darba vai studiju vietu uz dienesta laiku. Taču to nevar pieprasīt ārvalsts darba devējam vai augstskolai. "Visi šie jautājumi tika uzdoti komisijas sēdēs, bet atbildes neesam saņēmuši."

Deputāts Švinka skaidro, ka likumprojekts neparedz iesaukt diasporas jauniešus, jo ir noteikts, ka "atlaisti rīko proporcionāli dienestam pakļauto pilsoņu skaitam, kas deklarēti katrā novadā". Tātad atlase attiecas uz Latvijas novadiem, ne ārzemēm. Tomēr pastāv iespēja, ka tuvāko četru gadu laikā likumā tiks ieviestas izmaiņas. "Signalās ir tāds, ka visiem pilsoņiem būtu jāpiedalās un jābūt gataviem."

AS "Olainfarm" speciālbalva piešķirt psihiatram Elmāram Tēraudam.

Starptautiskajos zinātniskās pētniecības konkursos Latviju šogad pārstāvēs seši skolēnu darbi

Skolēnu zinātniskās pētniecības darbu valsts konferencē seši darbi ieguvuši tiesības pārstāvēt Latviju starptautiskajos zinātniskās pētniecības konkursos. Šogad skolēni Latviju pārstāvēs Starptautiskajā zinātnes un inžinerzinātnu izstādē "ISEF", Eiropas Savienības jauno zinātnieku konkursā "EUCYS" un "Genius" olimpiādes zinātnes kategorijā.

Kopumā marta izskaņā notikušajā Latvijas skolēnu zinātniskās pētniecības darbu konferencē tika apbalvoti 109 no 238 izvirzītajiem pētniecības darbiem. Ar pirmās pakāpes diplo-

mu godalgot 29 skolēni, otrs pakāpes diplomu saņēma 40 skolēni, savukārt trešās pakāpes diplomu – 59 skolēni.

Amatā stājies jaunais Ventspils Augstskolas rektors Vaivads

3. aprīlī amata pienākumus sāka pildīt jaunais Ventspils Augstskolas (VeA) rektors Āndris Vaivads. Vaivadu par jauno VeA rektoru ievēlēja pagājušā gada 14. decembrī VeA Satversmes sapulce. Par viņa ievēlēšanu aizklātā balsojumā savas balsis atdeva 23 no 30 Satversmes sapulces dalībniekiem.

Vaivads līdz šim vadījis Kosmosa un Plazmas nodaļu Stokholmas Karaliskajā Technoloģiju institūtā, kā arī piedalījās dažādu projektu īstenošanā starptautiskā mērogā.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Turpina paaugstināties ūdens līmenis Daugavā

Augšdaugavas novadā turpina paaugstināties ūdens līmenis Daugavā. Augšdaugavas novada Sventes pagastā pirmsdienas rītā no aplūdušā territorijā esošas mājas evakuēti trīs cilvēki.

Kopš 2. aprīļa, paaugstinoties ūdens līmenim, Sventes pagastā slēgti vēl pieci pašvaldības ceļi. Sventes pagastā kopumā no pārējās pasaules ūdens nošķirīs 17 mājas, bet Pilskalnes pagastā – deviņas mājas. Papildus plūdu draudi paauguši vasarnīcu kooperatīvā "Maļutki" pie Daugavpils.

Pēc hidrologu prognozēm, ūdens līmenis šajās dienās Daugavā turpinās lēnām paaugstināties.

Pašvaldība aicināja cilvēkus, kuri vēlas izklaidēties un apskaitīt aplūdušās teritorijas, to pašlaik nedarīt, jo situācija katru dienu mainās. Ja vienā brīdi pašvaldības ceļš vēl esot izbraucams, tad, iespējams, atpakaļ pa to vairs izbraukt nevarēs, un būs jāsauc palīgā glābēji.

Ka liecina Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra informācija, Latvija, Daugavas augstecē ir izsludināts oranžais bridinājums par plūdu draudiem.

Jau ziņots, ka lielākajā daļā Latvijas upju turpinās ūdens līmeņa krišanās vai nelielas svārstības, bet Daugavā ūdens līmenis lēnām kāpj, liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC) dati.

Sonedēļ vairs netiek prognozēti stipri nokrišņi un ūdens līmeņa paaugstināšanās Daugavā mitēsies. Daugavas palienes būs aplūdušas ilgstoši, prognozē hidrologi.

Baltkrievijas robežsargi piedāvā šaujamieročus nelegālajiem migrantiem

Latvijas robežas šķērsošanai
Baltkrievijas robežsargi piedāvā šaujamieročus nelegālajiem migrantiem Latvijas robežas šķērsošanai, intervijā Latvijas Televīzijas raidījumā "Rīta panorāma" skaidroja Valsts robežsardzes priekšnieks ģenerālis Guntis Pujāts.

Nelegālās migrācijas spiediens uz Latvijas robežas no Baltkrievijas puses ir saglabājies, janvārī robežas šķērsošana liegta 344 migrantiem, februārī – 377, bet martā - 556.

Robežsardze seko situācijas attīstībai, ir arī pamanīts, ka no Irākas un Irānas atsākušies it kā tūristu lidojumi uz Baltkrieviju, līdz ar to sagaidāmās nelegālās migrācijas mēģinājumu pieaugums. Tas skaidrojams ar

attiecību sildīšanu starp Krieviju un Irānu, ļaujot Krievijā ieceļot cilvēkiem no Irānas bez vīzām. Tas veicina Irānas iedzīvotāju interesī doties uz Maskavu, to vēlāk izmantojot kā hibridieroci pret Eiropas Savienības valstīm.

Pastāvīgais žogs uz robežas izbūvēts vairāk nekā 52 kilometru garumā. Pujāta ieskatā, nevarot runāt ne par kādām atkāpēm no grafika, un 2024.gadā plānotā žoga izbūves pabeigšana.

"Žogs neatrisinās visus izaicinājumus, žogs ir aizkavējošs elements," skaidroja Pujāts, piebilstot, ka bez žoga nepieciešams arī pilnvērtīgs tehnisko palīgldzēķu aprīkojums, lai pārkāpumus uz robežas varētu fiksēt ar tehniku un robežsardze varētu manīt savu darbības modeli no patrulēšanas uz reaģēšanu.

Pujāts saskata arī provokāciju pieauguma riskus no robežas otras puses – ir bijuši verbāli uzbrukumi no Baltkrievijas diegnestu puses pret Latvijas robežsardzi. Tieks sekots līdz arī tam, kas notiek uz citu valstu robežām, kur bijuši arī fiziskas vardarbības gadījumi. Tikmēr ir bijusi informācija par baltkrievu robežsargu vēlmi apbrunot nelegālos migrantus pat ar šaujamieročiem.

Valsts prezidents noraida

11 notiesāto personu apžēlošanas lūgumus

Valsts prezidents Egils Levits 3.aprīli noraidījis 11 notiesāto personu apžēlošanas lūgumus. Prezidents līdz šim ir apžēlojis 19 personas un izskatījis 380 notiesāto personu apžēlošanas lūgumus.

Apžēlošanas lūgumu var iesniegt pēc tiesas sprieduma stāšanās spēkā, izņemot gadījumus, kad persona par smagu vai sevišķi smagu noziegumu notiesāta ar brīvības atņemšanas sodu.

Gadījumos, kad persona notiesāta par smagu nozieguma izdarīšanu, apžēlošanas lūgumu var iesniegt, ja faktiski izciesta ne mazāk kā puse no piesprietā brīvības atņemšanas soda.

Savukārt, kad persona notiesāta par sevišķi smagu nozieguma izdarīšanu, apžēlošanas lūgumu var iesniegt, ja faktiski ir izciestas ne mazāk kā divas trešdaļas no piesprietā brīvības atņemšanas soda. Turpretim, ja piesprietā mūža ieslodzījums, personai pirms lūguma iesniegšanas jāizcieš ne mazāk kā 20 gadi no brīvības atņemšanas soda.

Savukārt, kad persona notiesāta par sevišķi smagu nozieguma izdarīšanu, apžēlošanas lūgumu var iesniegt, ja faktiski ir izciestas ne mazāk kā divas trešdaļas no piesprietā brīvības atņemšanas soda. Turpretim, ja piesprietā mūža ieslodzījums, personai pirms lūguma iesniegšanas jāizcieš ne mazāk kā 20 gadi no brīvības atņemšanas soda.

Iepriekšējais Valsts prezidents Raimonds Vējonis sava termiņa laikā izskatīja 697 apžēlošanas lūgumus un atbalstīja 22. Visvairāk apžēlošanas lūgumus izskatīja Guntis Ulmanis, kurš savas prezidentūras laikā izskatīja 3391 apžēlošanas lūgumu, no kuriem atbalstīja 219.

KULTŪRAS ZINAS

Aicina pieteikties eseju konkursam

"Valoda - mana iespēja!"

Starptautiskais valodu uzņēmums "Skriwanek Baltic" rīko

eseju konkursu Latvijas augstskolu bakalaura un maģistra studiju programmas studentiem "Valoda – mana iespēja!". Konkurss tiek rīkots, lai vairotu latviešu un latgaliešu valodas prestižu jaunatnes vidū, kā arī veicinātu studentu interesī par dzimtās valodas un latgaliešu rakstu valodas nozīmi.

Grāmatu dizaina konkursā titulu "Gada mākslinieks" piešķir Madarai Krieviņai

Grāmatu dizaina konkursā "Zelta ābele 2022" tituls "Gada mākslinieks" piešķirts māksliniecei Madarai Krieviņai – grāmatu "Vīns un Nords" un "Atslēgas" grafiskā noformējuma veidotājai.

Grāmatu dizaina konkursa "Zelta Ābele 2022" uzvarētāji noteikti astoņas kategorijās.

Apgāds "Laika grāmata" (SIA VESTA-LK) gadu gaitā saņemis sešas "Zelta ābeles" balvas. Visu godalgoto grāmatu māksliniecei bijusi Daiga Brinkmane.

Grāmatu dizaina konkursu Latvijas Grāmatizdevēju asociācija (LGA) šogad rīko jau 30. reizi.

Rīgā skatāma astotā Purviša balvas izstāde

Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja (LNMM) galvenajā ēkā no 1. aprīļa līdz 11. jūnijam ir skatāma Purviša balvas izstāde. Ekspozīciju veido glezniecības, tēlniecības, instalāciju, foto un videomākslas kopums, ko radījuši astotajai Purviša balvai par izcilāko sniegumu vizuālajā mākslā 2021. un 2022.gadā neatkarīgo ekspertu izvirzītie seši mākslinieki un autori – Evelīna Deičmane, Ance Eikena, Kristaps Eپners, Daiga Grantiņa, Darja Melnikova, Evita Vasiljeva un Kaspars Groševs.

Kopumā Purviša balvas 2023. gada fināla atlasei tika nominēts 21 mākslinieks vai mākslinieku grupas, kuŗu radošais veikums atzīts kā nozīmīgs notikums Latvijas vizuālās mākslas ainā.

Purviša balvas ieguvēju noteiks starptautiska žūrija septiņu profesionālu sastāvu, izvērtējot sešu fināla kandidātu veiku mu viņu kopējā izstādē. Laureāta vārds tiks nosaukts 26.maijā.

Turpinot pirms četriem gadiem aizsākto tradīciju, arī šogad tiks pasniegta balva par

mūža ieguldījumu mākslā, un to saņems **Edīte Pauls-Vignere** (attēlā) par mākslinieciskās kvalitātēs augstvērtīgu, spēcīgu un radošas enerģijas piepildītu sniegumu tekstilmākslā vairāk nekā pusgadsimta gārumā. Lēnumu par to, kuram māksliniekam piešķirt balvu, pieņem Purviša balvas organizācijas komiteja. Balvas finansiālais apjoms ir 10 000 eiro, neieskaitot nodokļus.

Purviša balva ir lielākā un prestižākā balva vizuālās mākslas jomā Latvijā. Tā dibināta 2008. gada janvārī ar mērķi regulāri un sistēmatiski apzināt aktuālos notikumus un izvērtēt izcilāko sniegumu Latvijas profesionālajā vizuālajā mākslā. Balva nosaukta latviešu glezniecības vecmeistara Vilhelma Purviša vārdā. Būdams gudrs un tālredzīgs kultūrpoličis, Purvišis aktīvi atbalstīja jaunos māksliniekus un atklāja daudzus turpmākajos

gados Latvijas mākslā īpašu vietu ieguvušus talantus.

Balva tiek pasniegta reizi divos gados vienam māksliniekam vai mākslinieku grupai, kas pārstāv Latvijas mākslu ar izcilu darbu, kurš dzīli saistīts ar sava laikmeta norisēm un kurā ir saite starp mūsdienu dzīvi, garīgiem ideāliem un absolūtām vērtībām. Par balvas laureātu kļūst autors, kuŗs saņemis starptautiskas žūrijas augstāko vērtējumu. Balvas apjoms ir 28 500 eiro, ie-skaitot nodokļus.

Vasarā Lielvārdē varēs skatīt atjaunotu rokoperas "Lāčplēsis" iestudējumu

Lielvārdē paredzēts uzvest atjaunotu komponista Zigmara Liepiņa un dzejnieces Māras Zālītes rokoperas "Lāčplēsis" iestudējumu. Atzīmējot dzejnieka Andreja Pumpura eposa "Lāčplēsis" 135. gadadienu, kā arī Liepiņa un Zālītes rokoperas 35. gadskārtu, 28. jūlijā Pumpura dzimtajā vietā notiks rokoperas "Lāčplēsis" atjaunotais iestudējums. Uzvedums notiks Lielvārdes parkā pie Daugavas.

2013. gadā pirmizrādi piedzīvoja atjaunotā rokoperas versija. 2018.gada 8.novembrī "Arēnā Rīga" izskanēja Latvijas simtgadei veltīta rok opera "Lāčplēsis". Ziņas apkopoja **Sallija Benfelde**

JURIS
LORENCS

Kopš Krišjāņa Kariņa valdības apstiprināšanas jau pagājušas vairāk nekā simt dienas. Pienācis laiks apkopot un izvērtēt pirmos rezultātus. Ar šādu mērķi 30. martā Eiropas Savienības pārstāvniecībā Rīgā notika diskusija, ministru debates “100 dienas valdībā: plānotais klimata, dabas un vides politika”. Sarunā piedalījās vides un reģionālās attīstības ministrs Māris Sprindžuks (Apvienotais saraksts), klimata un enerģētikas ministrs Raimonds Ķudars (Jaunā Vienotība) un zemkopības ministrs Didzis Šmits (Apvienotais saraksts). Atklāti sakot, šī diskusija būtu palikusi nepamanīta, ja vien D. Šmits nebūtu sarunājis (nu, kā lai to precīzāk pasaka?) interesantas, pat skandalozas lietas, kas izsauca polemiku medijos un sociālajos tīklos. Lūk, daži teikumi no ministra uzstāšanās: “Manuprāt, mēs esam aizgājuši kaut kādā augstprātības laikmetā, kurā iedomājamies, ka mēs nosakām klimatu uz zemeslodes. Nopietni – mēs? Tas ir tā kā skudra uzskatītu, ka tā atbild par Baltijas jūras ekosistēmu mežā. Tai ir zināma loma. Es atvainojos, šeit bija pusotru kilometru biezus ledājs pirms 15 tūkstošiem gadu... Iedomāties, ka ir kaut kāds konstants klimats, ko mēs varam nosargāt, manuprāt, ir augstprātība, kas robežojas ar

vājprātu. Tā nav zinātne, tā ir reliģija.” Lietu vēl pikantāku padara tas, ka D. Šmits ir ZAĀ partijas biedrs. Kuŗam gan citam, ja nevinam vajadzētu sekot “klimata reliģijas” sludinātājiem! It kā apliecinot šos ministra D. Šmita vārdus, Helsinku universitāte nupat piešķirusi goda doktores gradu teoloģijā (!) vides aktivistei Grētai Tūnbergai. Balva tikšot pasniegta svinīgā ceremonijā 9. jūnijā. Tas nekas, ka jaunajai doktorei nav augstākās izglītības! Tikmēr pasaule pamazām pieaug skeptise par klimata pārmaiņu patieso izcelsmi un mūsu spējām tās ietekmēt. Šī gada janvārī britu žurnāla “Nature” pielikumā “Nature Climate Change” publicēts pētījums liecina, pasaules valstīm neizdosies sasnieg 2015. gadā Parīzē notikušajā ANO Klimata pārmaiņu konferencē nosprausītos mērķus – nepieļaut, ka atmosfēras vidējā temperatūra ceļas vairāk par 1, 5 gradiem pēc Celsija. Un pie vaines te ir nevis negausīgā patēriņšana un spītīgā nevēlēšanas pārēstības uz elektroauto, bet gan 2021. gada decembrī notikušais Tongas zemūdens vulkāna izvirdums Klusajā okeānā. Izrādās, šīs kataklizmas rezultātā Zemes atmosfērā izmesto gāzu un ūdens tvaiku iespaids uz klimatu ir nesamērojams ar mūsu centieniem kaut ko iespaidot.

Cilvēki pamazām nāk pie apjausmas, ka viņi tiek vazāti aiz deguna. Par to, ka zaļā krāsa pamazām iziet no politiskās modes, liecina 27. martā Berlinē sarikotais referendumšs par klimata neitrālitātes panākšanu Vācijas galvaspilsētā jau 2030. gadā. To bija ierosinājusi nevalstisko organizāciju apvienība “Klimata restarts” (“Fridays for Future”, “Extinction Rebellion”, dažādas kreisās jauniešu organizācijas utt.). Iepriekš apvienība bija savākusi 260 000 iedzīvotāju parakstus, kas bija pietiekami, lai ierosinātu referendumu. Likās, ka kreisi – liberālajā Berlinē balsošanas rezultāts jau tikpat kā izlemts. Tomēr referendumšs izgāzās, jo iniciatīvu atbalstīja tikai 442 000 balsotāju, kas bija nepietiekami pat nepieciešamā kvorumma savākšanai. Kā rakstīja Vācijas mediji, uzvarēja veselais saaprāts. Jo viena lieta ir sapnot un gribēt, pavismi citi lieta – varēt. Acīmredzot pēc šāda principa 28. marta sēdē rīkojās ES valstu padome. Tā nolēma, ka pēc 2035. gada Eiropā vairs nedrīkstēs no jauna reģistrēt ar iekšdedzes dzīnēju aprikošas automašīnas. Tomēr ar vienu, turklāt būtisku izņēmumu! Pēc Vācijas un vēl dažādu valstu (Italija, Čehija, Slovākija, Polija) uzstādītā ultimāta tika pieņemts kompromisa

lēmums. Proti – iekšdedzes dzīnēji tomēr tiks atlauti, ja tajos izmantos ekoloģiski tiru sintētisko degvielu (*synthetic fuel*). Ar to tiek saprasta degviela, kas saņemta no oglēm, degslānekļa, gāzes, izmanotojot “tiru elektrību”, ko savukārt iegūst no saules, vēja, ūdens spēkstacijām un atomelektrostacijām. Iznāk tāda kā acu aizmālešana. Jo par izēmatriālu sintētiskajai degvielai kalpo fosilie izrakteni, turklāt tās ražošanai jāpatēri vairāk energijas nekā auto uzlādei ar elektrību. Patiesībā pašreizējais ES padomes lēmums ir atkāpšanās, vienlaikus mēģinot saglabāt seju. Vides jomā ES iestājies mērķu un darbības juceklis. Viens likās tik skaisti vēl pirms gadiem pieciem, kad Tūnberga bēgūloja no skolas un piketēja pie Žviedrijas parlamenta, bet technoloģiju attīstība solīja lētus un preejamus elektriskos auto. Tagad redzam, ka lietas ir daudz sarežģītākas. ES valstīm nav pašām sava litija, kas nepieciešams automašīnu bateriju ražošanai, tas koncentrēts “trešās pasaules” valstīs ar nestabiliem politiskajiem režīmiem. Vēl viena problēma – cilvēku turība, kas ir atšķirīga dažādās ES valstīs. Vidējā vecuma pensija Latvijā patlaban ir tikai 527 eiro, mūsu sabiedrība turpina novecot. Ar šādiem ienā-

Zaļie toni iziet no modes

SALLIJA
BENFELDE

Kā liecina Levadas Centra veiktie pētījumi Krievijā par iedzīvotāju atbildību un iespēju kaut ko mainīt, aptaujātie to lielākoties redz tikai savā ģimenē, bet ne valstī. Atbildību par to, kas notiek ģimenē, jūt 90 procenti iedzīvotāju, bet par to, kas notiek valstī – 37 procenti. Ieteikmē situāciju ģimenē varot 87 procenti, bet valstī – tikai 19 procenti.

Intervijā žurnālam *Forbes Life*, kas iznāk arī krievu valodā, Aleksejs Levinsons, Levadas centra Sociālo un kultūras pētījumu nodalas vadītājs, atzīst, ka Krievijā ir izveidojusies cenzūras sistēma un ka iedzīvotāji to zina un domā – tāda ir vajadzīga. Levinsons arī skaidro, ka tie iedzīvotāji, kuri visu informāciju iegūst Krievijas televīzijas kanalos, protams, zina, ka pastāv internets un to arī izmanto. Tomēr sociālie tīkli tiek izmantoti gandrīz tikai dažādu sadzīves un izklaides jautājumu apspriešanai. Masu apzināja cenzūra ir vajadzīga, lai cīnītos pret sociālo vardarbību, aizstāvētu tīkumību no pornografijas un pedofilijas. Viņi arī zina, ka internešā var atrast daudz slikta, tādēļ viņuprāt cenzūra tiešām ir vajadzīga. Piemēram, internetā karstas diskusijas notiek par to, kas notiek ar Tretjakova galerijas direktoru, lai gan lielākā daļa diskutētāji pat nezina, kā viņu sauc. Socioloģiskās aptaujas liecina, ka tikai pieci procenti lielo pilsētu iedzīvotāju apmeklē mūzeju.

Var jautāt, kāpēc varas skatījumā vērtību un ideoloģijas “seja” ir tik svarīga? Kopš iebrukuma Ukrainā – jeb “specoperācijas”, kā vara to dēvē – valsts pašvērtējuma nozīme ir pieaugusi tūkstoškārt. Šobrīd cietumsods tiek piešķirts par to, ko pirms dažiem gadiem pat nepamanīja, neievēroja. Kāpēc laikā, kad tiek izmantoti ieroči un armija, dažiem pateikajiem vārdiem internetā tiek piešķirta tāda nozīme? Galu galā, lai iedomātos, ka daži vārdi var nopietni kaitēt brunotai un karjošai armijai, ir taču vajadzīga pamatīga iztēle. Levinsons skaidro, ka esošais režīms Krievijā ir daudz noturīgāks, nekā tas iz-

skatās pašiem šī režīma sargiem. Viņaprāt, iedzīvotāju attieksme pret varu un armiju liecina, ka tā nebalstās uz bailēm, represijām vai pat uz propagandas. Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā armija pat kādu laiku tika vērtēta daudz augstāk nekā prezidents. Vēlāk, tāpat kā daudzus gadus, iedzīvotāji visaugstāk atkal vērtēja prezidentu, tad armiju un specdienestus un baznīcu. Putina režīms tādu attieksmi ir tikai nostiprinājis. Viņš arī uzskata, ka pamazām atgriežas pagājušā gadsimta septiņdesmito gadu kontroles sistēma. Noņemt izrādi, slēgt izstādi muzejā, aizliegt publicēt grāmatu – Krievijas Kultūras ministrija izmanto sistēmu, kas ministrijā tika izveidota jau 1947. gadā. “Tā, kā mēs dzīvojam, tā ir jādzīvo,” domā cilvēki.

Vaicāts, vai tad tagad nav izaugusi jauna paaudze, kas ir piedzīvojusi vārda brīvību, Levinsons saka, ka deviņdesmitajos gados notika mēģinājumi izveidot citu domāšanu un izpratni – proti, ka apkārt nav tikai ienaidnieki. Aptaujas toreiz liecinājušas, ka cilvēki bijuši apjukuši, jo Krievija taču ir diža valsts, bet dižai valstij ir ienaidnieki, un tas rada un vairo pašciešu. Sociologs intervijā arī atceras, ka toreiz Juris Levada, Centra dibinātājs, reiz saņējis, ka Krievijai tika dotas tiesības un brīvība, bet “mēs to nepanēmām”. Tam, kas nav iekārots, Krievijas sabiedrības acīs nav

kumiem par elektroauto iegādi nav pat ko sapņot.

Tikmēr kompānija *Air Baltic* (Latvijas valstij pieder 97, 97 % tās akciju) lizingā iegādājusies divpadsmit 2022. gada izlaida Audi e-tron elektroauto. Kompānija skaidro, ka tā esot “daļa no līdzsabiedrības plāna celā uz ilgtspējas mērķu sniegšanu, panākot nulles CO2 emisiju daudzumu līdz 2050. gadam”. Mediji raksta, ka katrs no jaunajiem auto maksā ap 100 000 eiro. Bet *Air Baltic* strādā ar zaudējumiem. Pa daļai pie vaines te bijusi pandēmija. Lai turētos virs ūdens, pēdējos trīs gados kompānija sanēmusi valsts atbalstu 340 miljonu eiro apmērā. Patiesi, dzīres mēra laikā! Satiksmes ministrs Jānis Vitenbergs (Nacionālā apvienība) nosodījis šo *Air Baltic* rīcību un gatavojoties prasīt skaidrojumu uzņēmuma padomei. Daži asprāti sociālajos tīklos ironizē, ka *Air Baltic* laikam cerot uz valsts subsīdiju. Patiesi, valsts atbalsts par jaunu elektromobiļu iegādi Latvijā ir 4500 eiro. Bērna piedzīmšanas valsts padalsta apmērs – 421 eiro. Kāda nākotne var būt valstij, kurā automašīnas iegāde tiek novērtēta desmit reizes augstāk nekā bērna piedzīmšana?!

Krievijas un cenzūras anatomija

vērtības, un tas aiziet, kā atrācīs. Toreiz aptaujās, vaicāti, kādas tiesības un brīvības viņiem ir vissvarīgākās, vairākums iedzīvotāju atbildējuši, ka tās, piemēram, ir tiesības uz medicīniskajiem pakalpojumiem. Tātad – galvenais sabiedrībā bija sociālās un nevis pilsoniskās jeb cilvēktiesības. No cilvēktiesībām svarīgākās iedzīvotājiem bijušas tiesības izbraukt no valsts un tajā iebraukt, un tā atbildējuši gados jaunākie iedzīvotāji.

Runājot par Krievijas iedzīvotājiem, sociologs arī saka, ka sabiedrībā ir ļoti daudz nabadzīgu, slikti informētu un ikdienas rūpju nomāktu sieviešu. Tādiem cilvēkiem ir ļoti svarīgi, lai būtu vara, kuru viņu uzskata par stipru un uzticamu, viņiem vajadzīga sajūta, ka viņi dzīvo lielā un dižā valstī. Citiem vārdiem sakot, ja

dzīve ir nozēlojama, tad tā jākompenē ar dižas valsts sajūtu. Daudzi gados jauni cilvēki ir aizbraukuši no Krievijas, nesagaidījuši tādu dzīvi “kā Rietumos”.

“Tāpēc es kā cilvēks, kuŗam ir jāpastāsta, ko domā Krievijas sabiedrība, esmu spiests teikt, ka neielai, bet nozīmīgai sabiedrības daļai ir ļoti grūti un nevēlami redzēt, dzirdēt un zināt. To, kuri protestēja pret režisoru un mākslinieku represijām, Krievijas Federācijas iedzīvotāju vidū ir ļoti maz. Krievu mākslas, Krievijas atbrivošanas kustības nozīme pārējiem cilvēkiem ir niecīga. Lai cik rūgti būtu dzirdēt šos vārdus, mums visiem ir jāsaprot, ka tiešātā sabiedrība darbojas valsti ar aptuveni 100 milioniem pieaugušo,” intervijas noslēgumā saka Levinsons.

LATVIEŠI AUSTRĀLIJĀ

Aicinājums mīlēt zemi, izteikts mākslas valodā

21. martā Latvijas vēstnieks Australijā un Jaunzēlandē Marģers Krams vēstniecības telpās atklāja latviešu mākslinieka Harijs Piekalna izstādi "Dievs, Māte zeme un Laiks".

Harijs Piekalns dzīvo Kanberā, ir dzimis Austrālijā, 1954. gadā. Ieguvis maģistra gradu glezniecībā Austrālijas Nacionālās universitātes Mākslas un dizaina skolā 2018. gadā.

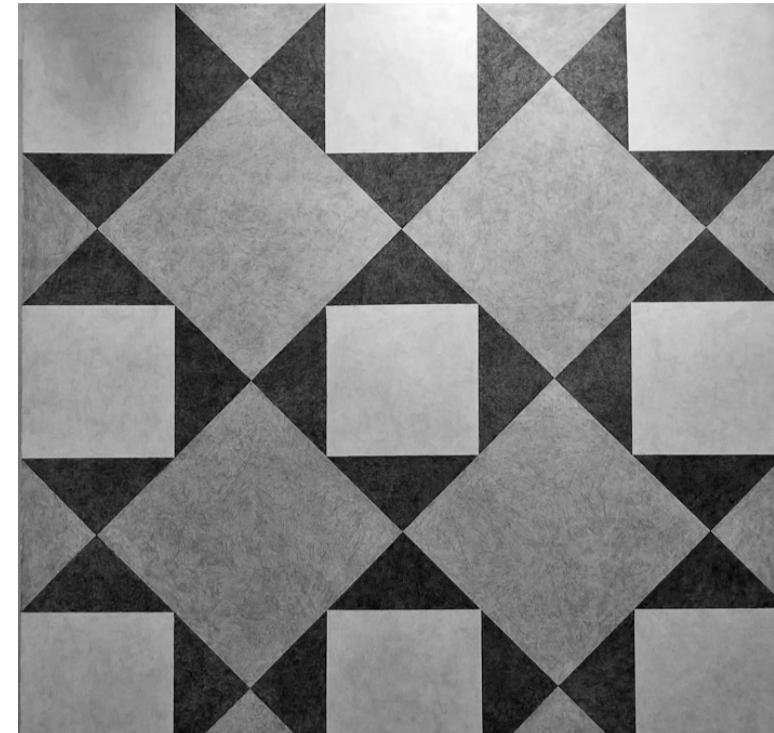
Izstādito kompozīciju ietvars ir ģeometriskā abstrakcija. Geo-

Marģers Krams un Harijs Piekalns izstādes atklāšanā

metriskie simboli sniedz atsauci uz latviešu pirmskristietības kultūras dievībām – "Dievs", "Māte zeme" un "Laiks". Mākslinieka izmantotie ģeometriskie simboli ir salīdzināmi ar daudzām pirmskristietības/pirmskoloniālām kultūru izpausmēm visā pasaulei.

H. Piekalna daiļrades pamatā ir apņemšanās ievērot materialitāti, veidojot dabiskus pigmentus, saistvielas un grunts, ko mākslinieks izgatavo pats. Pigments vai okers tiek savākts no dažādām Austrālijas vietaiņām. Latviešu mākslinieks atzīst amerikānu mākslinieku Roberta

Harijs Piekalns "Auseklis"

Smitsona (Robert Smithson) (1938-1973) jēdzienu "vieta" un "ne-vieta" – tas nozīmē, ka pastāv metaforiska saikne starp ieguveš vietu un vietu, kur ģeologisks materiāls tiek transportēts un izmantots studijā un pēc tam, mākslas darbiem ceļojot no vietas uz vietu izstāžu telpās. Pastāv klusejoša saikne starp pigmenta avotu un darbu, kurā tas tiek izmantots.

Krāsa ir zeme. Mākslinieks cienā okera pigmenta sakrālo dabu un tā nozīmi Austrālijas pamatnācijas kultūrā.

Latvijas vēstniecība Austrālijā aicina ikvienu interesentu aplūcot izstādi un saskatīt, iespējams, gan latviešu kultūrai, gan arī aborigēnu kultūrai kopīgās iežimes – zemes mīlestību.

Latvijas vēstniecība
Austrālijā

Austrālia – tāls tirgus ar lielām iespējām

"Geografiskais attālums nav šķērslis! Latvijā šobrīd strauji attīstās tādas ekonomikas nozares kā elektronika, biomedicīna, digitālie risinājumi. Tās ir nozares, kurām ir augsts pieprasījums pasaules tirgos, tāpēc tuvāko gadu laikā varam sagaidīt daudz jaunu veiksmes stāstu arī līdz šim Latvijas uzņēmēju maz apgūtajā tirgū – Austrālijā," stāsta Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) ekonomiskās pārstāvniecības vadītāja Austrālijā Sabīne Kazaka.

Lēmums par ekonomiskās pārstāvniecības izveidi Austrālijā sekoja kā logisks turpinājums Latvijas vēstniecības atklāšanai Kanberā 2022. gada augustā. "Šobrīd veiksmīgi risinās sarunas starp ES un Austrāliju par brīvās tirdzniecības līguma noslēšanu, kas būtiski samazinās tarifus dažādu preču eksportam uz Austrāliju. Kā papildu stimuls ekonomiskās sadarbības stiprināšanai ar Austrāliju ir aktīvā un plašā Latvijas diaspora šajā valstī," uzskata LIAA direktors Kaspars Rožkalns.

LIAA ekonomiskā pārstāvniecība Melburnā, Austrālijā darbu sāka februārā beigās, un jau šobrīd ir sniegtas konsultācijas vairākiem desmitiem Latvijas uzņēmumu. "Austrālijā pierästs pie ilgām un dārgām pie-

gādēm, tādēļ attālums starp Latviju un Austrāliju nav būtisks šķērslis ekonomisko attiecību veidošanai, īpaši šobrīd, kad konteineru piegādes cenas palēnām tuvojas pirmspandēmijas līmenim," saka Sabīne Kazaka, piebilstot, ka Austrālija ir valsts, kas novērtē innovācijas un ir gatava ieguldīt veiksmīgos risinājumos. "Nereti uzņēmumus biedē apjomīgās dokumentāciju prasības, kas kopā ar logistikas jautājumiem var aizņemt daudz laika un resursu, taču galvenais ir atcerēties – visi noteikumi ir skaidri un izpildāmi. Viss atkarīgs no tā, cik gatavs uzņēmums ir jaunam eksporta tirgum un kāda ir bijusi iepriekšējā eksporta pieredze Eiropā. Nešaubos, ka ar brīvās tirdzniecības nolīguma noslēšanu un pārstāvniecības atvēšanu varam būtiski stiprināt Latvijas un Austrālijas divpusējās ekonomiskās attiecības."

Latvijas eksportēto preču grupu augšgalā ierindojas dažādi agrobiznesa un bioekonomikas risinājumi, tajā skaitā kokmateriāli un minerālie produkti. Pieprasījums ir medicīnas jomā, sākot no farmācijas un beidzot ar augstākā līmeņa medicīnas tehnoloģijām. Austrālijā daudz tiek ieguldīts enerģētika, kosmosa nozares attīstība, kā arī mašīnbūvē un elektronikā. Kā daudz

dzās pasaules valstīs, arī Austrālijā digitalizācijai un finanšu tehnoloģijām pēdējos gados tiek pievērsta pastiprināta uzmanība, turklāt iespējas dažadiem digitālajiem pakalpojumiem ir plašas, īpaši, piemēram, elektroniskajiem parakstiem, maksāšanas sistēmām u.c. Tegan jāņem vērā, ka interneta pārkājums Austrālijā ir mainīgs un ir daudz neapgūtas teritorijas, kuri ir ierobežoti datu pārkājums un pārraides ātrums.

2022. gadā Latvijas kopējais preču un pakalpojumu tirdzniecības apgrozījums ar Austrāliju bija 81,7 milj. eiro, kas ierindoja Austrāliju 50. vietā Latvijas ārējās tirdzniecības partneru starpā. Kopējais preču un pakalpojumu eksports uz Austrāliju bija 52,5 milj. eiro, kas veido 0,2% no Latvijas kopējā eksporta, savukārt preču un pakalpojumu imports – 29,2 milj. eiro, kas veido 0,1% no Latvijas importa. Salīdzinājumā ar 2021.

gadu eksports ir pieaudzis par 31%, bet imports ir palielinājis par 11%. 2022. gadā Austrālija bija Latvijas 47. nozīmīgākais eksporta un 47. nozīmīgākais importa partneris.

Uzņēmumi, kas Austrālijā redz savu produkta vai pakalpojuma tirgus iespējas, aicināti sazināties ar LIAA ārējās ekonomiskās pārstāvniecības vadītāju Sabīni Kazaku: sabine.kazaka@liaa.gov.lv.

(Avots: LIAA)

Desmit reizes apkārt zemeslodei

*Eiropas Volejbola konfederācijas valdes loceklis un viceprezidents
Māris Pēkalis intervijā Andrim Kļaviņam*

Neesam nekāda volejbalu lielvalsts, tāpēc ar Tevi lepojos. Dažiem no maniem bijušajiem audzēkniem ir ģenerāļu kokardes un pulkvežu rombi iekšlietu un militārajās struktūrās, bet Tu esi sasniedzis šim rāngam pielīdzināmu pakāpi Eiropas volejbola vadības organizācijā. Šķiet, ka no mūsu Latvijas tāda līmeņa starptautiskajās sporta organizācijās pārstāvju var saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem. Kas ir jāpaveic, lai nelielas Baltijas valsts Volejbola federācijas pārstāvīs tiktu atzīts un ievēlēts Eiropas Volejbola konfederācijas viceprezidenta amatā? Tava karjeras zvaigžņu stunda nāca vēlāk, bet – kāpēc jaunībā izvēle krita tieši uz volebolu?

Mācījós Rīgas 50. vidusskolā (tagad Centra Humanitārā ģimnāzija). Tur bija slaveni sporta skolotāji Aleksandrs Blumbergs un Gunta Pavļenko. Neiet uz treniņiem kādā sporta skolā gan drīz bija neiespējami. Skolā bieži viesi bija dažādu sporta veidu treneri, kuri aicināja mūs iesaistīties sporta nodarbibās. Mana izvēle krita uz volebolu, un ar šo "volejbola bacili" saslimu uz mūžu. Cītādi jau nebija iespējams, jo izcils piemērs biji tu, mans treneris, kas kļuva par slavenās "Auroras" meistarkomandas galveno treneri un turpini strādāt arī šobrīd Rīgas volejbola skolā kā jaunatnes treneris 85 gadu vecumā. Prieks un lepnums, ka tavs mūža ieguldījums volebolā ir augsti novērtēts ar Triju Zvaigžņu ordeni!

Paldies par labiem vārdiem!
Pamatstāvā spēles diriģents Latvijas jaunatnes izlasē, desmit Latvijas čempionātu labākā cēlāja balvas runā pašas par sevi. Kāpēc "Radiotechnika" pamatsastāvā tomēr tevi neaicināja, kaut gan dublieros trenejies?

Lai sasniegtu pasaules klases rezultātus sportā ar smagu darbu ikdienā vien ir par maz, – ir noteikti vajadzīgs arī talants. Domāju, ka man pietrūka talanta, kā arī dažu auguma centimetru. Pēc vidusskolas absolvēšanas sāku meklēt savu vietu dzīvē. Izturot pamatīgu konkursu, iestājos Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultātē, pēc gada – Rīgas Techniskās universitātes Ķīmijas fakultātē un nonācu pie secinājuma, ka sports un volejbols ir mana mūža aicinājums. Rezultātā ar izcilību absolvēju Latvijas Valsts Fiziskās kultūras institūtu.

Gadi spolejās uz priekšu, un pienāca lielo pārmaiņu laiks. Neiedzīlinoties visās cīņās, kas virpuļoja arī Sporta komitejas gaiteņos, kur nakšņojām bariķu laikā, atgriezīsimies pie tavas misijas Latvijas volejbolā!

Starptautiskā Volejbola federācija (FIVB) tika nodibināta 1947. gadā, kad Latvija bija okupēta. Atšķirībā no basketbola, airēšanas u.c. sporta veidiem, mums bija nevis jājahtauno dalība starptautiskajās federācijās, bet tajās

jāiestājas. Kaut arī Atmodas laikā, 1988. gadā, Savina memoriāla ietvaros Rīgā viesojās augstākās FIVB amatpersonas ar prezidentu, Meksikas miljardieri Rubenu Akostu un viceprezidentu Jasutaku Macudairu priekšgalā, viss negāja tik gludi. Kā atceries, mēs ar viņiem augstā limenī ti-

nībā dalību ASV izlasē bija beidzis. Tikšanās ar Aldi un Amerikas volejbola "karali" Kērču Kirali Rīgā bija svētki volejbola draugiem.

FIVB atsūtīja uz Latviju Norvēģijas Volejbola federācijas prezidentu Haraldu Bjorgenu, kurš, savukārt, bija studējis ASV. Bjor-

pimo atjaunotās Latvijas volejbola federācijas prezidentu.

Mēs jau zināmā mērā bijām kā pavasarī no kūts izlaisti teli, kas grib skriet un sprīngot, daudz apkārt neskatoties. Bijām dzivojuši būri. Kas tika lielajās izlasēs, tie bija pasauli redzējuši, pārējiem atlīka "varen plašā...", bet ne soli tālāk.

aizbrauca spēlēt uz Belģiju, kur vēl tagad dzīvo. Spēcīgākās "Auroras" jaunās meitenes "aizprecējās" pa Eiropu. Un tomēr mums vēl bija spēcīgi volejbolisti, sevišķi junioru vecumā, jo, nav ko noliegt, padomju sporta sistēma bija labi organizēta un valsts sponsorēta. Ka tas bija ideoloģisks ierocis, to mēs zinām. Līdz ar sabiedriski ekonomisko formāciju maiņu, līdzekļi dalībai starptautiskajā aprīte pārtrūka. Kad mani ievēlēja par LVF prezidentu, neapzinājos, kādu risku uzņemos. Uz Eiropas čempionātu jābrauc, bet federācijas kasē simt dolāru. Aizņēmos naudu, dažreiz no negodprātīgām personām. Pazaudēju savus līdzekļus, vispār brīnos, ka izdzīvoju. Otrreiz neko tādu negribētu pārdzīvot.

Un tad nāca tava zvaigžņu stunda?

1992. gada pavasarī Rubens Akosta Lejningradā (tagad Sanktpēterburgā) organizēja tikšanos ar desmit FIVB jauno kandidāt-valstu federāciju vadītājiem, arī no bijušās Dienvidslāvijas. Iespējams, ka Akostam patika mana prezentācija angļu valodā (kā nekā mēs 50. vidusskolā bijām "angli"), kā arī mans redzējums uz volejbola attīstību Latvijā, un ar viņa "svētību" 1992. gada FIVB kongresā Barselonā tiku iekļauts izredzētajā "Programma-2001" darba grupā. Grupā, kurai uzdevums bija izstrādāt plānu, kā volejbols pasaule attīstīties turpmākos 10 gadus un FIVB galvenās sacensības padarīt par pasaules mēroga notikumu. Tājā bija piecu volejbola konfederāciju prezidenti, japānis J. Macudaira, somu profesors Timo Santalainens, FIVB izpilddirektors un es. 1993. un 1994. gados notika piecas darba grupas tikšanās Lozannā. Tur es guvu tādu pieredzi!

1992. gada XXIII FIVB kongresā uzņēma Baltijas un citas atjaunotās valstis, un FIVB kļuva par lielāko sporta savienību pasaulei ar 200 nacionālajām federācijām.

Domāju, ka Latvijas sporta federāciju nabādzību tajā laikā labi raksturo fakti, ka, ielidojot Barselonā kopā ar mūsu olimpiešiem vienu dienu pirms oficiālās iebraukšanas dienas, lai piedalītos kongresā, es kopā ar Handbola federācijas viceprezidentu Jāni Melbārdi nakti pavadījām guļot uz soliņa kādā Barselonas parkā. Maksāt par viesnīcu 70 dollarus toreiz mums šķita pārāk liela izšķērdība. 1995. gadā Grieķijā kongresā mani ievēlēja CEV valdē, un ik četrus gadus tiku pārvēlēts šajā augstajā amatā. 2015. gadā kļuvi par viceprezidentu. Saprotot, ka jādod iespēja jaunākiem cilvēkiem ar jaunām idejām darboties CEV, es savu darbību vēlētā amatā izbeidzu 2020. gadā. Pašlaik esmu tehniskais eksperts. Manos uzdevumos ietilpst dažādu sacensību pārraudzība, dažreiz braucu kā CEV tehniskais delegāts.

(Turpinājums 15. lpp.)

Māris Pēkalis: "Domāju, ka arī sports pie mums ir lielu pārmaiņu priekšā. Galvenais mērķis ir iesaistīt bērnus un jauniešus sportā, nevis skaitīt uzvaras un medaļas. Profesionālajam sportam nevajadzētu saņemt lielus valsts līdzekļus. Tie jānovirza bērnu un jauniešu treniņu iespējām ar mērķi audzināt veselīgu jaunatni – lai puiši spēj pievilkties pie stieņa, iet armijā un nepieciešamības gadījumā aizstāvēt savu valsti. Latvijā pašreiz pārāk lielus līdzekļus tērē profesionālajam sportam, bet par maz rūpējas par veselīgas tautas audzināšanu."

kāmies Maikapara namā Rīgā. PSRS volejbola vadītājiem bija liela ietekme FIVB, un viņi nemaz nebija priecīgi, ka gaisā virmoja vēsmas par Baltijas republiku iespējamo atzīšanu starptautiskajās sporta federācijās. Japānis Jasutaka Macudaira, kuram kā trenerim ir pilns olimpisko medalu komplekts, savulaik bija stažējies Lejningradā un diezgan labi runāja krieviški. Michaila Gorbačova runu iespaidā mēs arī jutāmies drošāki, tāpēc izdevās panākt, ka ASV treneri savā komandā iekļāva Olimpisko čempionu Aldi Bērziņu, kurš jau īste-

gens palīdzēja uzrakstīt Latvijas Volejbola federācijas (LVF) starptautiskiem standartiem atbilstošus statūtus, kā arī veikt pirmos organizatoriskos solus.

Un tad jau bija klāt LVF pirma prezidenta vēlēšanas un "trakie 90-tie".

Kandidēt par pirmo LVF prezidentu mani iedrošināja draugi un volejbola treneri. Padomju valstī par sporta federāciju prezidentiem galvenokārt tika nominēti ministri. Nu šī tradīcija bija jālauž. Un izdevās! Tā 1992. gada janvārī Latvijas volejbola federācijas kongresā tiku ievēlēts par

Uz kādiem tik turnīriem nedzīnās ar smirdošajiem "Ikarus" autobusiem! Bija pat tādi kuriozi, ka Murjānu Sporta ģimnāzijas labi trenētie puiši nez kā iekūlās Londonā World games turnīrā, kas bija rīkots biznesmeniem un banku ierēdņiem, nu, tādiem – ar puncišiem. Kad jaunekļi bija šāmos "samizojuši", nācas ar kaklā uzkārtajām medaļām griezties pie kungiem, sak, neņemiet ļaunā, bet vai nevarat ieliet mūsu autobusa bākā fuel, jo gribam uz mājām, un ēduši arī neesam dienas divas.

"Radiotechnikis" pajuka – daļa spēlētāju palika Krievijā, daļa

(Turpināts no 14. lpp.)

Žils Verns par tevi priecatos. Laikam neesi bijis tikai Antarktīdā. Bet, ja ies valā sniega volejbols, tad varbūt...?

Ar dažiem astronautiem varu sacersties. Esmu pat parēķinājis, ka vismaz desmit reizes Zemei esmu aprīkojis, pagājušajā gadā vien pusotras reizes.

Kas notiek ar Eiropas Zonālo asociāciju – sakarā ar karu Ukrainā?

CEV sadalās Ziemeļeiropas, Viduseiropas, Vecās Eiropas, Balkānu, Austrumeiropas un Mazo valstu volejbola zonālajās asociācijās. Austrumeiropas asociācijā ietilpst Polija, Ukraina, Baltijas valstis, Krievija, Baltkrievija, Azerbaidžāna, Gruzija un Armēnija, kaut arī pēdējās nav vecajā kontinentā. Kamēr notiek karadarbība Ukrainā, Krievijas un Baltkrievijas dalībā asociācijā ir apturēta. Par to katēgoriski iestājas visas pārējās dalībvalstis.

Volejbola spēlētāji "aug" ar vien garāki. Šodien, droši vien, 172 cm garajai Emiko Mijamoto būtu grūti ieklūt Japānas olimpiskajā izlases kā cēlājai, bet 1964.gadā Tokio spēlēs viņa bija viena no labākajām pasaules uzbrucējām. Savukārt vēlnesen 215 cm garais Dmitrijs Muserskis bija bloķētājiem grūti aizsniedzams un volejbola pietiekami veikls. Vai volejbola "generālu štabam" nav jādomā par tīkla augstuma mainu, lai bumba turētos gaisā?

Salīdzinot ar citām sporta spēlēm, volejbola noteikumos izdarīts pārāk daudz izmaiņu. Gan punktu skaitīšana, gan bloķēšanas, gan libero, gan spēle ar kāju, gan serves aizsega veidošanā utt. Tāpēc pateicām stop! noteiku mu maiņai. Reorganizāciju skars sacensību rīkošanas sistēma, kā arī jauni IT risinājumi. Pie tā strādā sacensību komisija.

Protams, mainas ir vajadzīgas, bet man tuvāks angļu konservatīvisms. Piemēram, latvieši emigrācijā pēc Otrā pasaules kara Anglijas vidienē bija nodibinājuši volejbola klubu "Riga", spēlēja pat I divizijā. Kad sākās izceļšana, klubā palika arvien mazāk latviešu. Tagad tajā spēlē tikai angļi, bet klubs saucas "Riga". Aiz cieņas. Turpretī LVF uz īsu laiku pie teikšanas nonāca jauna "censole". Ko viņa paspēja? Nomainīt Atmodas laikā apstiprināto pirmo LVF logo ar kaut kādu ķeksīti, kam klāt bija jāraksta volejbols, citādi nevarētu saprast – krikets vai florbols. Vai tas bija svarīgākais darbs, kam tērēt naudu? Un morāle?

Esmu novērojis, ka Latvijā loti bieži tiek noliegti priekšgājēju padarītais un ar jaunu slotu tiek aizslaučīts viss vecais. Empātiskāks cilvēks nemitu vērā, ka tas bija pirmsais LVF simbols, iestājoties FIVB. Tā ir noticis arī ar LVF logo, lai gan saprotu, ka bez pārmaiņām nav iespējama attīstība un progress. Vai tas bija svarīgākais darbs, kam tērēt naudu? To rādis laiks.

Tu esi bijis sniega volejbola pirmajos turnīros. Vai ir cerības, ka volejbols piedzīvos pirmās cīņas Ziemas Olimpiskajās spēlēs? Tad jau.... latvieši ir naski klāt jaunajos sporta vei-

dos. Varbūt veiksies arī ziemā?

Domāju, ka būs 2026. gada Olimpiadē, jo pagājušajās spēlēs Korejā bija paraugdemonstrējumi. Bija FIVB augstākās amatpersonas, spēlēja labākie ASV un Eiropas pludmales volejbolisti. Neoficiāli SOK ir iedegusi zaļo gaismu, tā kā, iespējams, volejbols būs vienīgā sporta spēle, kas būs abās olimpiādēs – gan vasaras, gan ziemas. Šogad pirmo reizi ir plānots rīkot Eiropas čempionātu ne tikai pieaugušajiem, bet arī jauniešiem.

Treneru un spēlētāju atsaučību, var teikt – pat mīlestību, ir ieguvis itāļu treneris Daniele Mario Kapriotti.

Kapriotti konkursa kārtībā nonāca Latvijā. Tad, iespējams, redzot mūsu volejbola attīstības problēmas, aicināja griezties pie FIVB un Starptautiskās attīstības programmas ietvaros dabūt finansiālu palīdzību treneru korpusa algām, treneru klinikām u.tml. Iespējams, ka palīdzēja ieprīkšējās iestrādes, kad mēs kopā ar CEV prezidentu Alekandru Boričiču bijām pie toreizējā Ministru prezidenta Māra Kučinska, kur, cita starpā, spriedām par sieviešu volejbola attīstības programmu Latvijā. Līdzīga programma pacēla Serbijas sieviešu volejbola sasniegumus līdz divkārtējam Eiropas čempionu līmenim.

Vai volejbola attīstībai nāk par labu, ka galvaspilsētai ir tikai viena no valsts līdzekļiem uzturēta volejbola sporta skola, kuŗa turklāt trenējas un piedalās sacensībās kā klubs ar sieviešu komandu, junioru, jauniešu izlasmēm, un kuŗai fārmklubs ir ... Latvijas Universitāte. Bērnu un jauniešu sporta skolas grupu audzēkņu vecāki maksā par treniņiem, bet viņi

Latvijas Volejbola federācijas vēsturiskā pirmā emblēma

Latvijas sieviešu izlases treneris Daniele Mario Kapriotti, Māris Pēkalis, Andris Klaviņš pēc Latvijas čempionāta finālpēles 2023.g.

sastopas ar lielām problēmām, jo trūkst atbilstošas infrastruktūras (treniņu zāles, stadiona...) Viņi atstāti pabērnu lomā.

Uzskatu, ka šeit divas sistēmas saliktas vienā katlā. Kluba idejas pamatā ir pašprietekams nodrošinājums, pelnot naudu. Varētu būt neliels valsts atbalsts. Bet, ka klubu uztur par valsts un bērnu vecāku līdzekļiem, tas neatbilst sporta kluba definīcijai. Tad jau tie vecāki, kas maksā par treniņiem sporta skolā, samaksā divreiz, jo viņi maksā arī nodokļus.

Sporta skolai, savukārt, būtu jā organizē mācību treniņu process par valsts līdzekļiem. Domāju, ka arī sports pie mums ir lielu pārmaiņu priekšā. Galvenais mērķis ir iesaistīt bērnus un jauniešus sportā, nevis skaitīt užvaras un medaļas. Profesionālajam sportam nevajadzētu saņemt lielus valsts līdzekļus. Tie jānovirza bērnu un jauniešu treniņu iespējām ar mērķi audzināt veseligu jaunatni – lai puiši spēj pievilkties pie stieņa, iet armijā un nepieciešamības gadījumā aizstāvēt savu valsti. Latvijā pārreiz pārāk lielus līdzekļus tērē profesionālajam sportam, bet par maz rūpējas par veselīgas tautas audzināšanu. Noteikti negribu noliegt profesionālo sportu, bet domāju, ka tam jābūt finansiāli pašprietekamam. Profesionālais sports mūsdienās ir bizness, un katrs sportists pats izlemj, vai tajā piedalīties, pakļaujot savu organismu neiedomājamām pārslodzēm gan treniņos, gan sacensībās. Mūsu labāko pludmales volejbola spēlē-

politiki un ideologi "mērijās ar krāniņiem". Par to pasmējās Norvēģijā, kad valsts ar četriem miljoniem iedzīvotāju vienās no ziemas Olimpiskajām spēlēm "izgrieza pogas" gan PSRS, gan ASV. Pekinas Olimpiskajās spēlēs Norvēģija uzstādīja rekordu – 39 medaļas.

"**Ne jau dievi dedzina podus.** Dievi rada mālus un gādā par to, lai tur, kur jāiedegas cepļu krāsnīm, atrastos uguns un netrūktu kūrēju" (Imants Ziedonis). Mūsu mazajā Aizputē un Kazdangā vēl nesen tāds bija Andris Zankovskis, kas sevi dēvēja par "musinātāju", bet citi – par darītāju. Aizputē vēl šodien rībina gremdes. Tev tā volejbola krāsns kuršana iekrīta vējainā laikā, ne mazums nācies uzklasīt arī pārmetumus. Bet mūsu darba mūzs iegūst jēgu, ja savas standas un dienas protam samainīt pret vairāk vai mazāk nozīmīgiem darbiem. Ja jau spēli, kurās augstāko plauktu musinātājos tevi var pieskaitīt, joprojām traucas gan skatīties, gan spēlēt

"Medaļu un punktu skaitīšana Olimpiskajās spēlēs nāk līdzi no tiem laikiem, kad divu sistēmu politiķi un ideologi "mērijās ar krāniņiem". Par to pasmējās Norvēģijā, kad valsts ar četriem miljoniem iedzīvotāju vienās no ziemas Olimpiskajām spēlēm "izgrieza pogas" gan PSRS, gan ASV. Pekinas Olimpiskajās spēlēs Norvēģija uzstādīja rekordu – 39 medaļas."

Aizputē un citur pasaulē, tad tas nav bijis veltī?

Volejbols šodien ir ceturtais populārākais sporta veids pasaulei ar ap 800 miljoniem iesaistīto spēlētāju, tiesnešu un organizātoru 214 valstīs. Kā gandrīz visos populārākajos sporta veidos, volejbolā gadsimtu mijā notika visas sistēmas komercializācija. Lai rastu līdzekļus projektiem, bija vajadzīga nauda. Lielākie naudas avoti ir televīzija un internets. Te radās problēma. Rādām TV un internetā, skatītāju mazāk zālēs un laukumos. Jālauza galva, kā piesaistīt skatītāju notikumu vietām ar šoviem un citām izdarībām. Kā NBA izdodas piepildīt tūkstošvietīgās tribīnes? 2023. gads ir CEV 50. jubilejas gads! Atzīmēšana notiek visa gada garumā, bet kulminācija paredzēta gada nogalē Romā. FIVB izdevies pārvilināt Cirque du Soleil (viens no lielākajiem izklaides sarīkošanas uzņēmumiem pasaulei) viceprezidentu Finu Teiloru, kuŗu vadībā izveidota sacensību organizācija "Volejbola Pasaule", kas nodarbojas ar sponsoru piesaisti un visu sacensību organizēšanu. FIVB visus spēkus veltīs spēles attīstības plāniem, kuros galvenais akcents tiks likts uz veselas jaunatnes audzināšanu un iesaisti sportā ar volejbola spēles palīdzību.

Uzvarētāju kausu pasniegšana viceprezidentam ir gandrīz vai ikdienas darbs. Šoreiz Eiropas līgas uzvarētājām- Ungārijas izlasei.

ZIŅAS NO VĪTOLU FONDA

**VĪTOLU
FONDS**

23. martā savus stipendiātus Vītolu fonda sagaidīja SIA "Kokpārstrāde 98" ļaudis.

Uzņēmums "Kokpārstrāde 98" izveidots 1998. gadā, kad Visvaldis Dzenis no ASV izlēma Latvijā dibināt uzņēmumu, kas sniegtu ieguldījumu valsts ekonomikas attīstībā un veicinātu Tērvzemes izaugsmi. Veiksmīgas darbības rezultātā uzņēmums paplašinājis un šobrīd ieņemis vadošās pozīcijas kokapstrādes nozarē, kļūstot par Latvijas lielāko koka sagatavju un dekoratīvo interjera elementu ražotāju. Uzņēmums nodrošina darbavietas trīs simtiem cilvēku, sniedzot nozīmīgu pienesumu

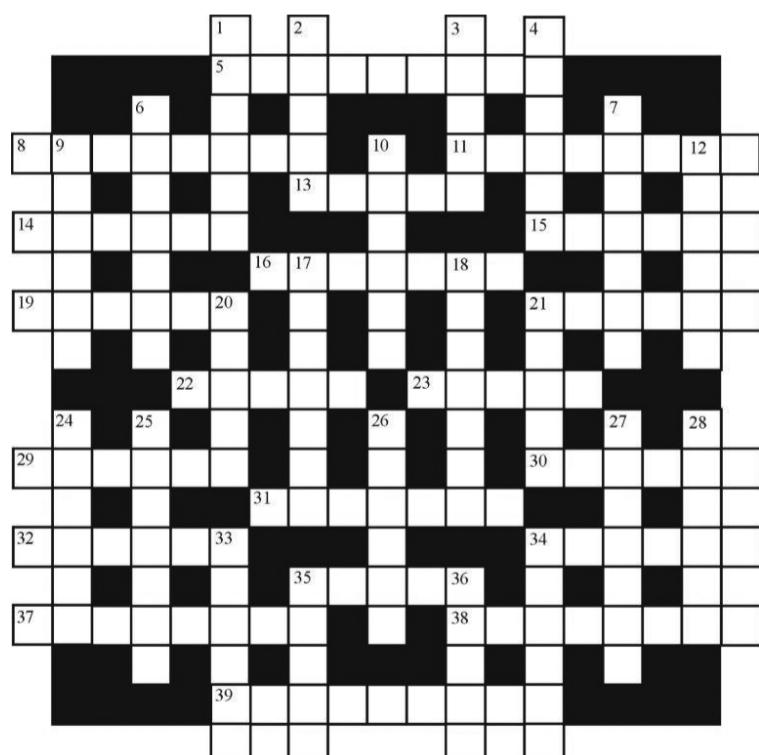

Tiekoties 2016. gada pavasarī Allažos. No kreisās: Gunārs Dzenis, Sigrīda Dzenis, Ansis Vilis Vitols un Visvaldis Dzenis

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 5. Rīkles glotādas iekaisums. 8. Kakū dzimtas dzīvnieki. 11. Neprofesionāli sportisti. 13. Asinsrites orgāns. 14. Vingrinājumi aktiermākslas pilnveidošanai. 15. Enerģiska, rosīga. 16. Sporta specialisti. 19. Graudu malšanas blakusprodukts. 21. Maza auguma zirgs. 22. Nelieli grauzēji. 23. Indiga

čūska. 29. Karpu dzimtas zivs. 30. Vienkāršie mehānismi. 31. Rudens puķes. 32. Dārzeni. 34. Valsts diplomātiskais pārstāvis citā valstī. 35. Ābolu vīns. 37. Nesteidzīgs gājiens. 38. Neaizņemtas, brīvas vietas. 39. Salu valsts Atlantijas okeānā.

Vertikāli: 1. Blēdīgi darījumi. 2. Peldēšanas stils. 3. Negausīgi

ēdāji (sar. val.). 4. Dzīvojamā telpa. 6. Attīstības pakāpe. 7. Ēriku dzimtas puskruums. 9. Reprodukcija. 10. Nogulumiezis. 12. Izklaidējošs muzikāli dramatisks uzvedums. 17. Medaļas, monētas otra puse. 18. Trauks šķidrumu pārtvaicēšanai. 20. Piena produkts. 21. Liels dekoratīvs dārzs. 24. Auduma krāsošanas paņēmiens. 25. No malatiem produktiem gatavots ēdiens. 26. Pilsēta Kurzemē. 27. Pilsēta Kurzemē. 28. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 33. Laiska. 34. Augu pazemes daļas. 35. Sporta veids. 36. Zodiaka zvaigznājs.

Krustvārdu mīklas Nr. 13 atrisinājums.

Horizontāli: 6. Upene. 7. Trī+sas. 8. Trusis. 10. Tērce. 11. Villaine. 12. Kaklauts. 13. Terases. 16. Starts. 19. Vērsis. 22. Studija. 23. Piepes. 24. Ziepes. 25. Pienene. 26. Fokuss. 28. Laipas. 30. Krevele. 35. Karamele. 37. Mārciena. 38. Trūce. 39. Subaru. 40. Skonto. 41. Mieži.

Vertikāli: 1. Olīvas. 2. Austere. 3. Lepra. 4. Ietekme. 5. Rasols. 7. Tuļzna. 9. Stutes. 14. Raudene. 15. Svitene. 17. Triko. 18. Treks. 20. Ētika. 21. Ideja. 27. Kupris. 29. Pomelo. 31. Rietumi. 32. Lemesis. 33. Amēbas. 34. Acenes. 36. Pūtes.

Uzņēmums "Kokpārstrāde 98" aicina uz tikšanos uzņēmumā

šās vidusskolas audzēknī. Ziedotājs rūpējas, lai atbalsts nonāktu ne tikai pie augstskolu studētājiem, bet arī profesionālo izglītības iestāžu skolēniem.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī šogad visi stipendiāti tika aicināti uz ekskursiju uzņēmumā. Tā bija ne tikai izcila iespēja uzzināt vairāk par pašas kompānijas darbibu, bet arī iepazīt savus ziedotājus tuvāk. "Bija ļoti interesanti un aizraujoši redzēt kokapstrādes iekārtas, skatot, kā parasts zāgmateriāls pārtop glītā un ļoti precīzās listēs un plātnēs. Atsaučīgie un zinīgie darbinieki iepazīstināja ar visu kokpārstrādes ciklu. Protams, bija arī interesanti un iedvesmojoši dzirdēt uzņēmuma vēsturi, par tā tapšanu un attīstību līdz pat šai dienai, kā arī uzzināt vairāk par prakses iespējām, ko es noteikti apdomāšu. Ja mēdz sacīt, ka skola dzīvei dod spārnus, tad ziedotāji ir tie, kas palīdz pacelties spārnos un sākt pastāvīgu lido-

Visvaldis Dzenis ir teicis: "Nevairišanās no darba, laime, ticība labākai nākotnei, neskatoties uz atrautību no dzimtenes un ģimenes, palīdzēja man pārvarēt dzīves šķēršļus."

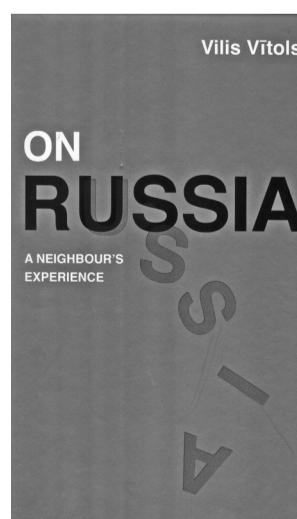
zemes patriots, bet arī īstens novārtā – 1959. gadā Visvaldis patenteja siera ražošanas aparātu un sāka veiksmīgu uzņēmējdarbību. Dzeņa kunga biznesa talantu pierāda arī "Kokpārstrāde 98" veiksmes stāsts. Lielš nopelnis šajā stāstā ir Visvalža Dzeņa darba cīņīgā turpinātājam Gunāram Dzenim, kurš sapulcinājis talantīgu darbinieku komandu, no kuriem trīs – Roberts Veins, Roberts Sockis un Ainārs Uzuls – ir Vitola fonda bijušie stipendiāti.

Kopš 2012. gada SIA "Kokpārstrāde 98" ir Vitola fonda ziedotājs. Sadarbības laikā ziedoti vairāk nekā 160 000 euro, tādējādi ļaujot 50 jauniešiem saņemt nepieciešamo atbalstu. 2022./2023. studiju gadā tiek piešķirtas 16 SIA "Kokpārstrāde 98" stipendiās, tai skaitā piecas no tām saņem Balvu profesionālās un vispārizglītojo-

jumu dzīvē. Paldies par to!" pēc tikšanās teic stipendiāts Zigurds Zvaigzne, kurš RTU apgūst būvnieka profesiju.

Arī stipendijas saņēmēja Estere Čevere ar neviltotu prieku dalās savās emocijās: "Uzskatu, ka man ir ļoti paveicies saņemt tieši SIA "Kokpārstrāde 98" stipendiātu. Šī uzņēmuma stāsts ir ļoti iedvesmojošs, tas apstiprina, ka visas lielās un veiksmīgās lietas pasaulei sākas no mazumiņa. Priecē, ka uzņēmums rūpējas, lai vietējiem iedzīvotājiem būtu nodrošinātas darbavietas. Patikami redzēt, cik attīstīta ir kokapstrādes rūpniecība Latvijā un ka tā katru gadu turpina pilnveidoties un augt. Paldies par iespēju paviesoties uzņēmumā! Paldies par studiju atbalstu!"

Arī Fonds saka lielu paldies Gunāram Dzenim un Visvalža Dzeņa ģimenei par ilgstošo atbalstu!

**VIĻA VĪTOLA
GRĀMATA
PAR KRIEVIJU**
Pēciet un dāviniet
Amerikas draugiem!

40,- USD

Grāmatas jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis
6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg, Florida 33715

SPORTS

LOK ir gatava uzņemties atbildību par visas sporta nozares attīstību

Pagājušajā nedēļā Rīgā notika Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) Generālā asambleja.

Sniedzot ziņojumu ikgadējā LOK Generālajā asamblejā, organizācijas prezidents uzsvēra, ka LOK ir gatava kļūt par Latvijas sporta nozares vadošoorganizāciju, kas var uzņemties atbildību par nozares attīstību un kļūt par galveno sadarbības partneri Izglītības un zinātnes ministrijai.

“Ar biedru atbalstu esam gatavi zem LOK karoga uzņemties atbildību par visas sporta nozares attīstību un finansēšanu no 2024. gada, piedāvājot vairāku solu rīcības plānu un, pirmkārt, atgriežot Olimpiskajā ģimenē Olimpiskās sporta spēļu federācijas un aktīvi pārstāvot to

intereses sadarbībā ar valsti,” teica LOK prezidents.

Runājot par nesenot situāciju ar valsts finansējuma apturēšanu trim sportistiem, kas komercsensībās startēja kopā ar Krievijas un Baltkrievijas sportistiem, un pārmetumiem par sportistu interešu neaizstāvēšanu, Tikmers izskaidroja objektīvo situāciju, pamatojot, ka tobrīd finansējums varēja tikt apturēts vairāk nekā tikai trīs sportistiem. Viņš norādija, ka LOK noslēdz vienošanos ar Izglītības un zinātnes ministriju par valsts finansējuma piešķiršanu programmā “Augstu sasniegumu sports” trīs organi-

zāciju – LOK, Latvijas Olimpiskas vienības (LOV) un Latvijas Olimpiskā Sociāla fonda (LOSF) – darbības nodrošināšanai, federāciju atbalstam, kā arī 453 personu pabalstu izmaksai – 278 sportistiem, treneriem un 175 Latvijas Olimpiešu sociālā fonda senioriem.

“Sanemot parakstītu ligumu 15. februārī, dienā, kad tiek maksāti pabalsti, bija izvēle, kā rīkoties: veikt pabalstu izmaksu 450 personām, nodrošinot Latvijas Olimpiskās vienības (LOV), Latvijas Olimpiešu sociālā fonda (LOSF) darbību, vai uzsākt diskusiju un neparakstīt ligumu 1,69 miljonu eiro apmērā. Izvēlējāmies slēgt ligumu un meklēt risinājumu situācijai,” viņš skaidroja. “Diemžēl, tas prasīja ievērojamu laiku un situācija tika nokaitēta. Atzīstot kavēšanos un komunikācijas klūdu un esot vienīgajai sporta organizācijai, kas publiski ir atvainojusies sportistiem par notikušo, tomēr nejūtāmies kā vienīgā atbildīgā.”

jāsarīko arī pie mums – Siguldā un Rīgā. Vai vairāk nekā simts gadus senā olimpiskā kustība atrodas uz nāves gultas un ko mums ar to iesākt – padot vārdzējam glāzi ūdens vai uzlikt uz sejas spilvenu – tā prāto žurnālists, grāmatu autors un, kas šajā gadījumā ne mazsvarīgi – Latvijas Olimpiskās komitejas Izpildkomitejas loceklis Armands Puče.

Trešdien SOK jau konkrētā lems, ko darīt ar “Kremļa akrobātiem” Parizes spēlēs, savukārt dienu vēlāk gaidāma pašmāju olimpiskās komitejas Generālā asambleja. Kādus lēmumus varam gaidīt, vai Bahs ir Putina režīma marionete, kāpēc latvieši tik ļoti iekrampējušies sapnī par olimpiskajām spēlēm Gaujas senlejā, un ko reāli darīt ar Siguldas ledus trasi.

Porzingis varētu parakstīt ienesīgu ilgtermiņa līgumu ar “Wizards”

Kristaps Porzingis // FOTO: JESS RAPFOGEL/Getty Images via AFP

Latvijā pazīstamais žurnālists Armands Puče par Olimpisko kustību

// FOTO: Patriks Pauls Briķis, DELFI

Pēdējo nedēļu retorikā krasī kontrastē divas ziņas – Latvijai nepieņemamā Starptautiskās olimpiskās komitejas iniciatīva ļaut nākamā gada Parizes spēlēs piedalīties Krievijas un Baltkrievijas atlētiem, un vienlaikus – mūsu vēlme kļūt par 2030. gada olimpiādes rīkotājiem. Kurp virzās olimpiskā kustība un vai mums ir pa ceļam?

“Pēdējo nedēļu laikā esam dzīvojuši it kā divās paralēlajās pasaules. Vienā Tomass Bahs mūs mēģina pārliecināt, ka Krievijas finansiāli un ideoloģiski sapotētajiem atlētiem ir vieta olimpiskajās spēlēs – kas šķiet absurdi un nepieņemami. Otrajā mums tikmēr stāsta, ka vienas šādas izskata olimpiskās spēles noteikti

(Turpināts 20. lpp.)

LATVIJAS UNIVERSITĀTES FONDS

KOPŠ 2005. GADA VAIRĀK NEKĀ 4 000 ZIEDOTĀJU AR ZIEDOJUMIEM APLIECINĀJUŠI UZTICĪBU LATVIJAS UNIVERSITĀTES FONDAM

Atbalstīti vairāk nekā 2 000 čakli un mērķtiecīgi studenti, īstenoti 540 pētniecības un rekonstrukcijas – būvniecības projekti

IKVIENS ZIEDOJUMS IR SVARĪGS UN NOZĪMĪGS!
PALDIES PAR ATBALSTU!

“LU fonda stipendija sniedz būtisku atbalstu, lai domas par ienākumiem paliktu otrajā plānā, par būtiskāko mērķi studiju laikā izvirzot zinātni, pētniecību. Saņemt stipendiju ir vienlaikus liels gods un izaugsmi veicinošs izaicinājums.” Trīne Žagare, LU Vēstures un filozofijas fakultāte, Gustava Zemgala piemiņas stipendijas saņēmēja

Lai pārrunātu ziedojuša mērķus, lūdzam sazināties ar “Friends of the University of Latvia” valdes priekšsēdētāju Mārtiņu Andersonu
+1 415.617.9959 | tikunta@yahoo.com | www.friendslu.com

Latvijas Universitātes fonda izpilddirektori Lailu Kundziņu
+371 29212426 | laila@fonds.lu.lv | www.ziedot.lu.lv

Čeku izrakstāmi “Friends of the University of Latvia”. Lūdzam sūtīt tos
Mr. Peter A. Ragauss, 2120 Troon Road, Huston, Texas 77019, USA.
Fondam kopš 2012. gada ir labdarības organizācijas statuss(501©(3) charity).

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas**. Arī kārtojam palīdzības sūtījumus **uz Ukrainu** (caur Latviju).

• Paku (u.c. sūtījumu uz LV) **savākšanas tūre no 11.-30. aprīlim.**
• Skat. 1. aprīļa LAIKA numuru un mūsu mājas lapu! → Piesakties mūsu paku epastiem!

Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

Kopuzņēmums BALTINAMI piedāvā:

- PIRKT Jūsu daudzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
- PIRKT Jūsu zemi un mežu platības vai to daļas Latvijā;
- SAKĀRTOT īpašuma tiesības.
Izskatīsim visus piedāvājumus

Andris Padegs, Anita Batarags: 201-788-5315 (NJ)

abatarags@optonline.net

Raimonds Mauliņš +371-29-614-612 (LV)

raimondsmaulins@gmail.com

KĀRLIS
STREIPS

17. martā Starptautiskā krimināltiesa Hāgā izdeva aresta orderi Kremļa fašistam un viņa vadītās valsts bērnu tiesību aizsardzei. Kopš genocīda Ukrainā tūkstošiem ukraiņu bērnu ir nolaupīti un aizvesti uz Krieviju. Vēstīts, ka dažos gadījumos tos jau adoptējušas krievu ģimenes. Baisāku noziegumu pret cilvēci grūti iedomāties!

Protams, ir visai lielas šaubas par to, vai fašists Putins kādreiz ieraudzīs tiesas zāli. Diemžēl.

20. gadsimta vēsturē pasaule tomēr ir atradusi veidus, kā risināt attiecības ar tās lielākajiem neģēļiem. Pēc Otrā pasaules karā izveidoti īpaši tribunāli gan Vācijā – attiecībā uz nacistiem, gan arī Japānā – attiecībā uz imperiālistiem.

Nirnbergas tiesas gadījumā nacītu barvedis Hitlers nošāvās savā bukturā tad, kad tuvojās PSRS Sarkanarmija. Viņam līdzās sevi, sievu un sešus bērnus noindēja režīma galvenais propagandists Gēbelss. Latvijas redzamākais ebreju slepkava Viktors Arājs ilgi un diki slāpstījās Rietumeiropā, iekams 1979. gadā viņš tika notverts un notiesāts. Arājam piesprieda atlikušo mūžu cietumā.

Visaugstāk stāvošais nacīts, kuŗš nonāca Nirnbergas tiesas

priekšā, bija Gēringš, nacītu bruņoto spēku komandieris. Tiesas priekšā arī nonāca režīma ārlietu ministrs fon Ribentrops, kuŗš, kā zināms, ir saistīts ar mūsu valsts vēsturi. 1939. gadā viņš un PSRS ārlietu ministrs Molotovs parakstīja slepenu līgumu, saskaņā ar kuŗu Latvijai

jumos piespries un izpildīts nāves sods.

Atsevišķi ASV vadībā tiesāti nacītu SS un SA līderi, uzņēmēji, ārsti un citi, kas bija piedalījušies kaŗā un it īpaši holokaustā. Kopumā 177 apsūdzības, 142 gadījumos notiesājošs spriedums, un 25 gadījumos

tiesāšanas laikā nomira, viens atzīts par nepieskaitāmu. Visi pārējie notiesāti, septiņiem izpildīts nāves sods, pārējiem piespries mūžs cietumā.

1993. gadā Apvienoto Nāciju organizācija izveidoja starptautisku kriminālīetu tribunālu, kurš jau nākamajā gadā izvirzīja apsūdzības 171 personai, tostarp serbu līderim Slobodanam Miloševičam. Viņš ilgi bēguļoja, bet tika notverts un izdots tribunālam. Tiesāšanas laikā Miloševičs nomira. Kopumā notiesāti 90 cilvēki, 20 no tiem ir cietumā vēl šobaldien.

Atsevišķs tribunāls bija Kambodžā, kur pilsoņu kaŗa laikā pagājušā gadsimta 70. gados bija prātam neaptverama asinspirētā pret režīma oponentiem. Tribunāls arī izveidots Irākā, kur valsts ilggadīgais diktators Sadams Huseins tika notverts un viņam piespries un izpildīts nāves sods.

Tikai trīsreiz aresta orderis no Starptautiskās krimināltiesas tīcīs izdots attiecībā uz valsts galvām. Lībijas gadījumā diktatoru Gadaffi notvēra un nogalināja viņa paša tauta. Sudānas prezidents Omārs Al-Baširs visu laiku kopš ordera izdošanas ir slāpstījies un bēguļojis. Un nu ir pienākusi kārtā Kremļa fašistam.

tika nolemts pusgadsimts okupācijas jūgā.

Nirnberga apsūdzības tika uzrādītas 24 individuēm un sešām organizācijām, tajā skaitā nacītu partijai un tās dažādajām struktūrām. Gandrīz visi apsūdzētie notiesāti par noziegumiem pret mieru un pret cilvēci. 12 gadījumiem

piespries un izpildīts nāves sods.

Tribunāls Tokijā vērsās pret Japānas imperijas līderiem, lai gan jau no paša sākuma bija nolemts nevērsties pret imperatoru Hirohito, kuŗu tauta dievināja. Apsūdzības tika uzrādītas 28 personām. Divi apsūdzētie

Krievija starptautisko tiesu neatzīst, un kādreizējais prezidents Dmitrijs Medvedevs (kuŗu, kā varam atcerēties, savulaik uzskatīja par "mērenu" Krievijas līderi pēc diviem Kremļa fašista termiņiem amatā) pat piedraudēja ar kodoluzbrukumu pret ikvienu valsti, kas uzdrīkstēsies arestēt fašistu Putinu.

Jādomā, ar laiku Starptautiskā krimināltiesa izdos aresta orderus arī citiem, kuŗi bijuši iesaistīti genocīdā, kaŗa noziegumos un noziegumos pret cilvēci Ukrainā.

Tajā dienā, kad Ķīnas līderis viesojās Maskavā un Kremļa fašistu nosauca par "labo draugu," Japānas premjers bija Ukrainas pilsētā Bučā, kur genocīds atklājas visdramatiskāk. Viņš paziņoja, ka jutis lielu niknumu par notiekošo. Cita starpā viņš arī bija pēdējais līderis no G-7 valstīm, un tas ir svarīgi tāpēc, ka maijā paredzēts G-7 samits Indijā. Arī Indija neatzīst Starptautisko krimināltiesu, bet jādomā, ja Kremļa fašists nolems tur ieirsties, starptautiskais spiediens pret Indijas valdību būs milzīgs.

Bet šobrīd Krievijai joprojām ir *veto* tiesības Apvienoto Nāciju organizācijas Drošības padomē, šomēnes Krievija pat ir rezidējoša valsts tajā!

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precīzējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks vai arī tie ir atcelti!

DIENVIDKALIFORNIJA

Nāc dziedāt, dancot un priečties! Pavisam drīz, **22. aprīli**, notiks Latviešu Fonda un DKLΒ kopsarīkojums (*1955 Riverside Dr, Los Angeles*), kuŗā ģimenēm dažādās paaudzēs būs iespēja padziedāt, padancot, darboties radoši, baudīt latviešu kultūru, kā arī iepazīties un aprunāties ar LF cilvēkiem, kuri nesavīgi ziedo savu laiku sabiedrības labā entuzīsma un cēlu mērķu vaditi.

Uzzināsim sīkāk par to, ko dara Latviešu Fonds, iepazīsimies ar fonda padomi un pastāstīsim viņiem par sevi! Nāc padziedāt, uzdancot un jautri pavadīt laiku! Mīli gaidīsim Tevi un Tavus draugus sestdien, 22. aprīļa, pēcpusdienā Latviešu namā! Lidzi jāņem labs garastāvoklis, ērtas kurpes dančiem un dziedamā balss! Uz redzēšanos drīz!

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (*11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA98125*). Mājas lapa: www.seattlelatviancenter.com. **11. aprīlis** Pensionāru pusdienas ar programmu, plkst. 12:00. **27. un 28. aprīli** Lietoto mantu pieņemšana no 15:00 – 18:00 Sietlas latviešu centrā. **29. un 30. aprīli** Lietoto mantu tirgus, sestdien no 9:00 – 17:00; svētdien no 9:00 – 14:00.

SAGINAVA

Saginavas latviešu kluba **72. Pavasara sarīkojums**, 2023. gada

6. maijā plkst. 5:30 pēcpusdienā (*Apple Mountain, Kathleen's Fountain Room, 4519 North River Road, Freeland, MI 48623*). Sa-

tiesātās vakars ar kokteiļiem (naujas bārs), uzkodām, mūzikālū priekšnesumu (Soliste Svetlaana Stone no Kalamazū), vakariņām, kopdziedāšanu, un izlozi. Ieejas ziedojuši \$60. Pieteikšanās līdz 22. aprīļa pie Skaidrītes Spūles (989) 233-4234.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtadienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr: (*58 Irving st, Brookline MA 02445*). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994 Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Cīkāgas latv. ev. lut. Ciānas dr:

(*6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634*), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cīkāgas-Ciānas draudze 2550-4389-7965-234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00**. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com.

Cīkāgas latv. ev. lut. Sv. Pētera dr:

(*450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191*). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. 1-773-818-6965 St.Peters.latvia@gmail.com

an.church@gmail.com Ivars Spalis (ivspalis@gmail.com), priekšnieks. **Dievk. notiek svētdienās 10:00**. Pēc dievk. kafijas galds.

Cīkāgas latv. baptistu dr:

(*820 Ontario St, Oak Park, IL 60302*). Māc. Olģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr:

(*10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226*). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: regrile@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30**. Pēc dievk. kafijas galds.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr:

(*30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334*). **Dievk. notiek svētdienās 10:00**. Seko sadraudzības stunda.

Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr:

Shepherd of the Coast Luth. Church (*1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308*). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com **Info**: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00**. Pēc dievk. kafijas galda!

Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr:

Our Lady of Anglona (*504 Grand Ave NE Grand Rapids MI 49503*) **Grand Rapids Association Nama – Māc. Mark Mitchell Priekšnieks** Bronislavs Viscockis – tālr.: 616-540-1322. **Dievk. notiek katru svētdienu 10:00** – sekō kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr:

(*122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006*). Māc. Aija Graham. Latviešu ev. lut. apvienotā draudze notur klāties dievkalpoju-

mus **katru svētdienu, plkst.**

10:00. Pieejami arī sprediķi ie-

raksti draudzes YouTube kanālā

(meklēšanas atslēgas vārds "Lat-

viešu apvienotā draudze Kala-

mazū").

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr:

Unitarian Congregational Parish of Norton (*2 W Main St, Norton, MA 02766*). **Dievkalpojumi ar dievgaldu divreiz mēnesī 2:30**

pēcpusdienā ar viesu mācītāju

Igorš Safins. Lūdz, zvaniet draud-

zes sekretārei Zigrīdai Kruč-

kovai par datumiem, tālr.: 617-

323-0615.

Filadelfijas LALatv. ev. lut.

Sv. Jāņa dr: (*301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073*), tālr.: 610-353-2227. Māc. Gīja Galīna.

Čikāgas latv. baptistu dr:

(*820 Ontario St, Oak Park, IL 60302*). Māc. Olģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr:

(*10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226*). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. Par datumiem, lūdz, sazināties ar dr.

pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas galds.

Grandrapidu latv. katolu dr:

Faith Lutheran Church (*2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505*) Tālr.: 616-361-6003.) Māc. Aija Graham. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek divreiz mēnesī 2:00** vakārā. Par datumiem, lūdz, sazināties ar dr.

pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas gald

Mūžībā aizgājusi
ZIGRĪDA EPSTEIN,
dzimusī VĀVERE

Dzimusī 1928. gada 18. novembrī Rīgā, Latvijā,
mirusī 2023. gada 8. martā Las Vegas, Nevada, ASV

Viņu mīlā piemiņā paturēs
PITSBURGAS UN ĀPKĀRTNES LATVIEŠI

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Dievkalpojumi notiek katru nedēļu,
tos var skatīties [mnraudze.org](#).

Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: (*Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040*). Dievkalpojumi notiek NJ Latviešu biedrības namā Priedaine, (1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728), māc. Ieva Pušmucāne-Kineko, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. Draudzes pasta adrese: *Latvian Lutheran Church P.O. Box 1008, Maplewood, NJ 07040*. Nūbransvikas – Leikvudas latviešu ev. lut. draudzes. **9. aprīlī** Lieldienas (aicinām apmeklēt dievkalpojumus vietējās baznīcās). **22. aprīlī** (sestdien) **LELBA Austrumu apgabala konference** Priedainē, visi aicināti piedalities konferences dievkalpojumā (par laiku lūdzu sekot informācijai). **21. maijā** 11:00 Dievkalpojums. **4. jūnijā** 11:00 Dievkalpojums ar dievgaldu. **25. jūnijā** 11:00 Dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiek kapelā, NJ Latviešu biedrības namā "Priedaine", (1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728).

Nujorkas latv. ev. lut. dr.:
Jonkeru bazn., 254 Valentine Ln, Yonkers NY.

Salas bazn., 4 Riga Ln, Melville NY.
St. Andrew bazn., 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ.

Brāļu kapi, 414 Bloomer Rd, Tannersville NY

St. John's bazn., 81 Christopher St, New York NY

9. aprīlī Lieldienas, Jonkeru baznīcā 9:00 Saivars, koris, seko Lieldienu brokastis; Salas baznīcā 9:00 Saliņš, solistes Laila un Lalitas Saliņas, seko olu medības. Sestdien, **15. aprīlī** St. John's baznīcā, māc. Saliņš. **16. aprīlī**, Jonkeru baznīcā 10:30, māc. Saivars; Salas baznīcā 10:30, māc. Saliņš. Sestdien, **22. aprīlī**, LELBA Austrumu apgabala konference Priedainē, (1017 NJ-33, Freehold, NJ), noslēguma Dievkalpojums 17:00 ar Svēto vakarēdienu (būs arī pieejams neklātienē, YouTube saite sekos). **23. aprīlī**, Nujorkas draudzē nav dievkalpojuma. **30. aprīlī**, Jonkeru baznīcā 10:30, māc. Saivars, seko Bībeles stunda un siltas pusdienas; Salas baznīcā 10:30, māc. Saliņš.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: *Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618)*.

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm Str, Saginava, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675-330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnis, mob. (989)781-1163.

E-pasts: dzirnis@chartermi.net. Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar grozīniem.

Sietlas. Iut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek plkst. 10:30. Draudzes priekšnieks Jānis Šulcs, tālr.: 206-406-5226, e-pasts: prieksnieks@seattlelatinachurch.org. Baznīcas mājas lapa: www.seattlelatinachurch.org.

9. aprīlī Lieldienas. Dievkalpojums ar dievgaldu – vadīs prāv. Daira Cilne. Dziedās LBVŠ koris, pie ērgelēm Dr. Andris Ābolīns. Pēc dievkalpojuma *Trejdeksnītis* aicina uz Lieldienu brokastīm, pret ziedojuņiem sākot ar \$25 pieaugušiem, \$10 bērniem.

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:

Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart). Lieldienu dievkalpojums notiks 16. aprīlī plkst. 2:00.

Diak. Linda Sniedze Taggart

St. Petersburgs latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. Tel.: 515-991-4640 – sazināties ar Andri Ritumu, 727-797-1933. Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiek *Faith Lutheran* baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca.

Esam atkal kopā
vīrs Jānis Verners Richters †

Paldies saku māmiņai,
Mūža mājās pavadot.
Mani lielu audzināja
Dieva darbus darīdama.

Mūsu mīlā mamma, Omīte, prof. Dr. ZAIGA GUNTRA PRIEDE KALNINŠ

Dzimusī 1938. gada 16. aprīli Rīgā, Latvijā,
mūžīgā mierā aizsaukta 2023. gada 8. februārī, Sacramento, Kalifornijā, ASV

Mīli piemin

BRĀLIS ANDRIS PRIEDE UN SIEVA ESTELLA CARSON,
MEITAS UN DZĪVES BIEDRI, SOLVITA UN JONAS BAIPŠYS, INGA UN TROY PETERSON,
LĪGA ROZENTĀLE UN BART DE RUYSSCHER,
MAZBĒRNI ĒRIKAS, ELLA UN KĀRLIS BAIPŠYS UN ANDREJS,
ZINAIDA UN ZĪLE ROZENTĀLI

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā SNIEDZE HRICHI HALPERT, dzimusī VESELE

Dzimusī 1945. gada 1. janvārī Badnauhaimā, Vācijā,
mirusī 2023. gada 17. janvārī Kingstonā, Nujorkā

Bez tevis pavasarīs ziedos plauks,
Nāks rudens vēls un ziema balta,
Pēc tevis sirds vēl sauks un sauks
Zelta atmiņu gredzenā kaltā.

Par viņu skumst
HALPERTU, HRICHI, BLUMFELDU UN
TALBOTU ĢIMENES PIEDERĪGIE

Mūsu mīlā meita, sieva, māte, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa ZIGRĪDA VĀVERE EPSTEIN

Dzimusī 1928. gada 18. novembrī Rīgā, Latvijā,
mirusī 2023. gada 8. martā Lasvegasā, ASV

Mēs klusi paliekam šajā krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet Tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņā būs.
N. Dzirkale

Sēro
PAULA, ANDREW, JONATHAN

Dieva mīrā aizgājusi mūsu mīlā mamma, omamma, tante SILVIJA KRISTĪNE ANNA RICHTERS, dzim. TERIŅŠ

Dzimusī 1922. gada 6. martā Sarkandaugavā, Rīgā,
mirusī 2023. gada 20. februārī Melvilē, Nujorkā

Milestība – skaista rota,
Tā pār visu spožāk mirdz!
Laimīgs tas, kam tā ir dota,
Ko var glabāt katra sirds.

Pateicamies Dievam par Tavu garo mūžu,
Par Tavu lielo Milestību... Tevis mums pietrūks!
Mūsu sirdis būsi vienmēr...

MEITA ILZE PELKAUS
DĒLS GUNDARS AR SIEVU LINDU
MAZBĒRNI, MAZMAZBĒRNI:
ĒRIKS PELKAUS, CHASE, CAMI, NICOLE AR ĢIMENI
DIĀNA PELKAUS DRULLE AR VĪRU JANKU, LAILA, NIKOLAS, KRISTAPS AR ĢIMENĒM
RADI ASV, BEĻĢIJĀ: ĢIMENES TERIŅI, BERZINSKI, ĀRENI, IKSTRUMI
RADI LATVIJĀ

E-pasts: grietins@gmail.com. Priekšnieks: Kārlis Vasarājs, pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309. **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.**: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts:

dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita Vārsberga Pāža (tālr.: 301-302-3270). Draudzes priekšniece Dace Zalmane.

Katrā svētdienā 11:00 dievkalpojums – klātienē & tiešsaistē (ZOOM). Katrā trešdienā 10:00:

Rīta svētbīrdis (ZOOM). ZOOM pieslēgšanās norādes ir atrodamas draudzes mājas lapā www.dcdraudze.org. **Lūgums turpmāk SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas**

sūtīt Inesei Zaķis uz
e-pastu rigaven@aol.com
līdz piektdienai vai tieši uz
redakciju Rīgā, uz e-pastu:
redakcija@laiks.us ne vēlāk
kā PIRMDIENĀS!

SPORTS

(Turpināts no 17. lpp.)

Porzingis aizvada savu labāko sezonu NBA karjerā un 65 cīņas izcēlies ar vidēji 23,2 punktiem, 8,4, atlēkušajām bumbām, 2,7 rezultatīvām priespēlēm un 1,5 bloķētēm metieniem. Liepājniekam šī ir astotā sezona NBA, taču 2018./2019. gada sezona, ārstējot krustenisko saīšu plisumu, viņš nespēlēja. Porzingis "Wizards" komandā nonāca pērnā gada februārī maiņas darījumā no Dalasas "Mavericks". Pirms tam viņš NBA pārstāvēja Nujorkas "Knicks" komandu.

Porzinga komanda zaudē cerības spēlēt "play-off"; izredzes samazinās arī Bertānam

// FOTO: Reuters/Scanpix

Latvijas basketbolistu Kristapa Porzingā un Dāvja Bertāna pārstāvētās komandas svētdien piedzīvoja zaudējumus Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) spēlēs, Vašingtonas "Wizards" pēc neveiksmes atvadoties no izredzēm spēlēt izslēgšanas turnīrā. "Wizards" bez saslimušā Porzingā viesos ar rezultātu 109:118 (31:34, 30:19, 18:33, 30:32) zaudēja Nujorkas "Knicks" komandai. Porzingis ar Covid-19 nesaistītas saslimšanas dēļ izlaida otro maču pēc kārtas, svētdien nespēlējot arī Kailam Kuzmam un Bredlijam Bilam. Viņu prombūtnē karjeras labāko spēli aizvadīja Korijs Kisperts, kurš guva 29 punktus. "Wizards" ar 34 uzvarām 78 spēlēs ieņem 11. vietu Austrumu konferencē, pirmajam desmitniekam jeb "play-off" zonai zaudējot vismaz četru uzvaru tiesu – tieši tik spēļu palicis līdz regulārā turnīra beigām. Porzingā pirmā komanda NBA "Knicks" ar 46 uzvarām 79 cīņas ir piektā Austrumu konferencē un nodrošinājusi dalību "play-off". Bertāna pārstāvētā Dalasas "Mavericks" viesos ar 130:132 (29:37, 37:33, 25:24, 32:29, 7:9) papildlaikā zaudēja Atlantas "Hawks". Bertāns četru minūšu un 54 sekunžu laikā izpildīja divus neprecīzus tālmetienus, izcīnīja divas atlēkušās bumbas, vienreiz pārkāpa noteikumus un iekrāja pozitīvu +/- rādītāju (+5). Viesiem Karijs Ērvings guva 41 punktu, Luka Dončičs pievienoja 22, bet Kristinam Vudam bija 18 punkti un 11 bumbas zem groziem. "Mavericks" ar 37 uzvarām 79 mačos ieņem 11. vietu Rietumu konferencē, trīs spēles pirms regulārā turnīra beigām no desmitnieka atpaliekot par divām uzvarām.

Baško tālmetiens pirms finālsvilpes atnes "TTT Rīga" basketbolistēm Baltijas līgas čempiontitulu

Basketbola kluba "TTT Rīga" spēlētāja Gunta Baško (nr.8, baltā formas tērpā) FIBA Eiroligas atklāšanas spēlē

Guntai Baško nepilnas divas sekundes pirms finālsvilpes realizējot uzvaru nesošo tālmetienu, "TTT Rīga" komanda svētdien, 2. aprīlī, Birštonā izcīnīja Baltijas Sieviešu basketbola līgas (BSBL) zelta medaļas. Rīdzinieces ar rezultātu 69:68 (15:21, 19:23, 15:15, 20:9) pārspēja Viļņas "Kibirkštis" komandu.

Dodoties pēdējā uzbrukumā, "TTT Rīga" bija iedzinējos ar 66:68, taču nepilnas divas sekundes pirms finālsvilpes Baško no stūra realizēja tālmetienu, kas atnesa uzvaru ar 69:68. Atlikušajā laikā rīdzinieces noturēja aizsardzību. Sestdien pusfinālos "TTT Rīga" ar 73:48 uzvarēja RSU un Viļņas basketbolistes Lietuvas komandu dueli bija pārakas ar 77:72. RSU basketbolistes pamatturnīrā uzvarēja 20 no 22 spēlēm, kas deva pirmo vietu un celazīmi uz finālētrinieka turnīru. "TTT Rīga" ar 15 uzvarām pamatturnīru noslēdza piektajā pozīcijā, bet ceturtdaļfinālā rīdzinieces divu spēļu summā pārspēja Kauņas "Aistēs" – 66:52 un 76:79. Pamatturnīrā Latvijas labāko komandu savstarpējās spēlēs katra svinēja pa uzvarai – 17. novembrī RSU vienība uzvarēja ar 74:41, bet 22. februārī "TTT Rīga" revanšējās ar 86:72.

Latvijas futbolisti rāda atzīstamu sniegumu, bet zaudē Velsas izlasei

Ar zaudējumu 2024. gada Eiropas čempionāta (EČ) kvalifikācijas turnīru otrdien Kārdifā sāka Latvijas nacionālā futbola komanda, kas ar rezultātu 0:1 (0:1) līdzvērtīgā cīņā piekāpās Velsas valstsvienībai, kura FIFĀ rangā atrodas 28. vietā. Vārtus Velsas izlases labā guva Kīfers Mūrs. D apakšgrupā pa četriem punktiem divās spēlēs ir Velsai un Horvātijai, bet trīs punktus guvusi Turcija, kamēr Armēnija un Latvija aizvadījušas pa vienai spēlei un ir bez punktiem. Jau piektajā minūtē Pāvela Šteinbora modrību ar sitienu no tuvas distances pārbaudīja Herijs Vilsons, taču Latvijas izlases vārtsargs spēlēja droši. Latvieši nopelnīja stūra sitienu pie pretinieku vārtiem, pēc Mārcā Oša sitiena vel-

siešus glābjot vārtsargam Denijsam Vordam. Pēc Artūra Zjuzina zibenīgas piespēles soda laukumā Vladislavs Gutkovskis izdarīja sarežģītu sitienu ar papēdi, taču arī šoreiz Vordu pārspēt neizdevās. Nedaudz vēlāk pēc Kifera Mūra spēcīga sitiena bumba lidoja garām vārtu stabam, savukārt pāri vārtiem sita Neko Viljamss. 34. minūtē pēc stūra sitiena Kristers Tobers, sitot ar galvu, raidīja bumbu garām vārtiem. Puslaika nogalē, spēles 41. minūtē, pēc vairākiem viesu uzbrukumiem Daniels Džeimss izdarīja augstu piespēli soda laukumā un Mūrs precizi sita ar galvu – 1:0 Velsas izlases labā.

49. minūtē pēc Viljamsa sitiena latviešus no zaudētiem vārtiem vispirms glāba Šteinbors un epi-zodes turpinājumā – arī vārtu stabs. 58. minūtē Gutkovskis pēc individuāli meistarīgas spēles izdarīja bīstamu sitienu no tuvas distances, dažas minūtes vēlāk Čenstohovas "Rakow" uzbrucējam tiekot pie vēl viena laba momenta. Velsa sestdien jau aizvadīja pirmo kvalifikācijas spēli, izbraukumā spēlējot 1:1 ar Horvātiju. Vārtus velsiešu labā otrā puslaika kompenсācijas laika trešajā minūtē guva Neitans Broudheads. Bez Latvijas, Horvātijas un Velsas futbolistiem 2024. gada Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīra D grupā spēlē arī Turcija un Armēnija, kuru savstarpējā spēlē ar 2:1 uzvaru svinēja turki. Velsa FIFA rangā ieņem 28. vietu, bet Latvija atrodas 133. Pozīcijā.

Uljana Semjonova pārvietojas ratinākrēslā – leģendārajai basketbolistei amputēta kāja

// FOTO: LETA

Latvijas basketbola leģenda Uljana Semjonova šobrīd var pārvietoties tikai ratinākrēslā, turklāt tikai sava dzīvokļa robežās. Pagājušā gada augustā viņai tika amputēta kāja. Divkārtējā olimpiskā, trīskārtējā pasaules un desmitkārtējā Eiropas čempione Uljana Semjonova 9. martā atzīmēja 71. dzimšanas dienu. Viņa mājās ir piekalta gultai un ratinākrēslam, jo Uljai, kā viņu dēvē vecāka gadagājuma sporta līdzjutēji, pērnā gada augustā tika amputēta kāja. Leģendārā basketboliste pērn astoņus mēnešus esot pavadijusi rehabilitācijas centrā Vaivaros, tomēr pēc atgriešanās mājās ārstiem nācīes pienēmt lēmumu par kājas amputāciju zem celgala. Semjonovu apkopj un palīdz radiniece, kas pārcēlusies uz dzīvi pie viņas. Iespēju robežās pa māju Uljana pārvietojas ratinākrēslā, taču ārā iziet nav iespējams. "Vairāk guļu un sēzu, ārā netieku. Ar krukjiem

pārvietoties nevaru, jo vajag protēzi, taču tas arī neko daudz nepalīdzēs, jo otra kāja man ir pārāk švaka un gandrīz netur svaru." Iespēju robežās Semjonovai palīdz Latvijas Olimpiešu sociālais fonds (LOSF), kuras vadītā ilgus gadus bija viņa pati. Fonda vadītājs Andris Kalniņš regulāri apmeklējot leģendāro basketbolisti, un Dānijā esot noskatīts ratinākrēsls ar citādu riteņu izvietojumu, lai varētu izbraukt cauri durvju ailei. "Mums durvju ailes standarts ir 90 centimetri, un ar tiem ratinājiem, kas ir viņai, ar tiem netiek cauri. Tāpat Uljai būtu nepieciešama acu operācija, tā tika piedāvāta, bet viņa pagaidām no tās ir atteikusies," stāsta Kalniņš. Viņš arī piebilst, ka Semjonovas situācijā lielāku iniciatīvu gaidījis no basketbolistes bijušajām cīņas biedrenēm, kuras aizbildinās ar aizņemtību. Kalniņš saka, ka viens no variantiem, lai atvieglotu Semjonovas ikdienu, būtu kāds specializēts aprūpes nams, taču basketboliste uz tādu nevēlas doties, bez tam tas izmaksātu ap 3000 euro mēnesī.

Rastorgujevs izcīna zeltu pasaules čempionātā militārpersonām

Latvijas biatlonists Andrejs Rastorgujevs // FOTO: Ieva Lūka /LETA

Latvijas biatlonists Andrejs Rastorgujevs trešdien Zviedrijas pilsētā Būdenā pasaules čempionātā militārpersonām izcīnīja zelta godalgu desmit kilometru sprintā. Rastorgujevs abās ugšķīnījās sašāva visus mērķus un finišu sasniedza pēc 26 minūtēm un 6,4 sekundēm. Viņš tuvāko sekotāju francūzi Ēriku Pero, kurš arī šāva neklūdīgi, apsteidza par 15,6 sekundēm, bet trešo vietu, zaudējot 30,2 sekundes, ieņēma Bulgārijas pārstāvis Vladimirs Iljevs. Renārs Birkentāls zaudēja Rastorgujevam trīs minūtes un 9,3 sekundes un finišēja 29. vietā, kamēr Imants Malīna piekāpās nepilnas sešas minūtes, ierindojoties 46. pozīcijā 58 biatlonistu konkurencē. Birkentāls otrajā šaušanā neaizvēra divus mērķus, kamēr Malīna šāva neklūdīgi. Sievietēm 7,5 kilometru sprintā Annija Keita Sabule ar divām kļūdām šaušanā ierindojās 33. vietā 43 sportistu konkurencē. Uzvaru svinēja austriete Līza Hauzere, kurai Sabule zaudēja gandrīz četros minūtēs. Turpat Būdenā norisinās arī pasaules čempionāta militārpersonām orientešanās sportā uz slēpēm. Vidējā distancē trešdien

astotais bija Raivo Kivlenieks, bet devītais – Andris Jubelis.

Girgensons palīdz "Sabres" pieveikt Nujorkas "Rangers"

// FOTO: AP/Scanpix

Ar Zemgusu Girgensonu saistāvā Bufalo "Sabres" uzvarēja pagarinājumā Nujorkas "Rangers" ar 3:2 (1:0, 1:1, 0:1, 1:0) Nacionālās hokeja ligas (NHL) spēlē. Girgensons laukumā pavadija 14 minūtes un 38 sekundes, no kurām 49 sekundes spēlēja mazākumā. Mājinieku rindās ar divām rezultatīvām priespēlēm izcīlās Keisījs Mitelstāds, bet uzvaras vārtus pēc pagarinājumā spēlētām 110 sekundēm guva Džefs Skiners. Vārtos Devons Levi atvairīja 31 metienu, arī viesu vārtos Jaroslavam Halākam tiekot galā ar 31 metienu. Bufalo komanda ar 79 punktiem 74 mačos Austrumu konferencē ieņem desmito vietu, piecus punktus atpaliekot no astotajā vietā esošās Pittsburghas "Penguins", kas aizvadījusi spēli vairāk.

Girgensona "Sabres" turpina cīnu par vietu Stenlija kausa izcīnā

Sestdien Bufalo "Sabres" svinēja uzvaru, turpinot cīnu par vietu Stenlija kausa izcīnā. "Sabres" viesos ar rezultātu 6:3 (1:1, 1:4, 1:1) uzvarēja Filadelfijas "Flyers". Septīnā spēles pirms regulārā čempionāta beigām "Sabres" no "play-off" zonas atpaliek par četriem punktiem. Bufalo vienībā ar trīs gūtēm vārtiem izcīlās Alekss Taks, kuram tas bija otrs "hat-trick" karjerā. Laukuma saimniekiem divus vārtus guva Morgans Frosts. Girgensons šajā cīņā uz ledus bija 16 minūtes un divas sekundes, no tām gandrīz divas minūtes mazākumā un nepilnu minūti vairākumā. Latviešu uzbrucējs trīsreiz meta pa vārtiem, pielietoja divus spēka paņēmējus, bloķēja vienu metienu un tika pie neitrāla lietderības koeficienta. Uzvaru izcīnīja arī uzbrucēja Teodora Blugera pārstāvētā Vegasas "Golden Knights", kas mājās Rietumu konferences divīzijas līderu cīnā ar 4:1 (2:1, 1:0, 1:0) guva virsroku pār Minnesota "Wild". Ar vārtiem un rezultatīvu priespēli lasvegasiešiem izcīlās Čendlers Stvensons. Blugers šajā duelī spēlēja 12 minūtes un 20 sekundes, minūti no tā mazākumā, divreiz meta pa vārtiem, pielietoja divus spēka paņēmējus, bloķēja vienu metienu, uzvarēja četros no septīniem ie-metieniem un iekrāja neitrālu lietderības koeficientu.

Sporta ziņas sakopojis ANDRIŠ KĻAVIŅŠ